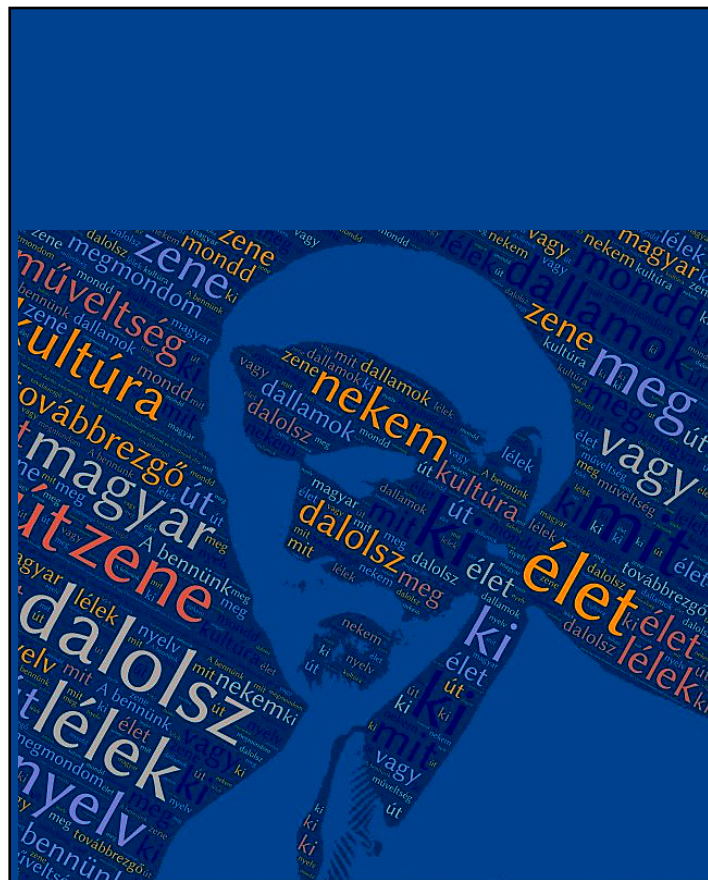




FIGYELJ RÁM!

NEVELÉS VS. OKTATÁS



FADGYAS ÉVA

Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda, tanító,
munkaközösség-vezető

FARKAS BEÁTA

Szent József Iskolaközpont, tanár

FÜLÖP TAMÁS

Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda, intézményvezető-
helyettes

HELSTÁB ÁKOS

Szent Mór Iskolaközpont, tanár

KERESZTURI EDIT

Tolna Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Göllesz Viktor Óvodája,
Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája és Kollégium,
oligofrénpedagógia- pszichopedagógia szakos gyógypedagógus, intézményegység vezető

KOVALOVSKY ÉVA

Szent Mór Iskolaközpont, tanár

LŐRINCZ CSABA ÁKOS

Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda, tanár

MOLNÁR PIROSKA

Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda, tanító

MOLNOSNÉ PAUZA VIKTÓRIA

Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda, tanító, ének-zene
szakos tanár

NAGY PÉTER

Pécsi Egyházmegye, pedagógiai munkatárs

ORMÁNDLAKY DALMA

Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda, intézményvezető

RADICSNÉ NYISZTOR TÍMEA

Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda, katekéta

SZEITZ KATA

Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda, tanító

SZELLÉNÉ FÜRBACH ERIKA

Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda, katekéta

SZILYNÉ SIMON ÁGNES

Szent József Iskolaközpont, tagintézmény-vezető

SZŐRNÉ HORVÁTH BEATRIX

Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Gyakorlóiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és
Gyakorlóóvoda, szakvezető tanító

TÓTH HAJNALKA

Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda, tanár

TUDÁS-MŰHELY

ÚJ ÉNEKTANÍTÁSI MÓDSZEREK,
UTAK

13



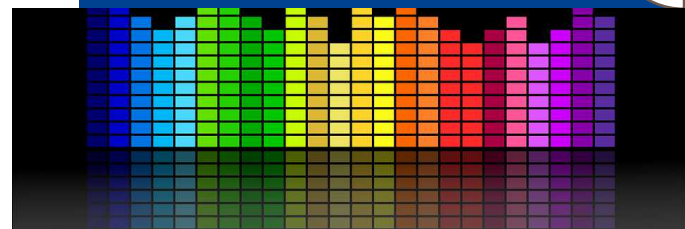
MULTIDISZCIPLINÁRIS
ESZKÖZÖK ALKALMAZÁSA
EGY HELYESÍTÁSI PROBLÉMA
FELDOLGOZÁSÁBAN

17



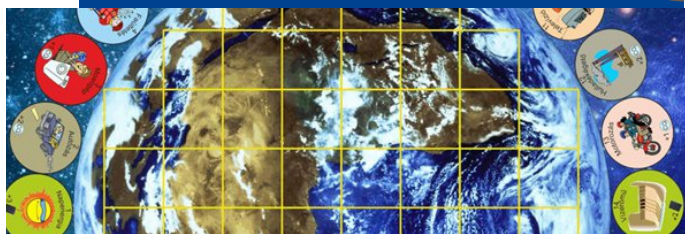
KÉPESSÉGEK VIZSGÁLATA
MATEMATIKA, ÉNEK-ZENE
TANTÁRGYBÓL ÉS
HELYESÍTÁSBÓL

22



CSAPATÉPÍTÉS KOOPERATÍV
ÓRIÁS TÁRSASJÁTÉKOKKAL

25



EMBER-KÉP

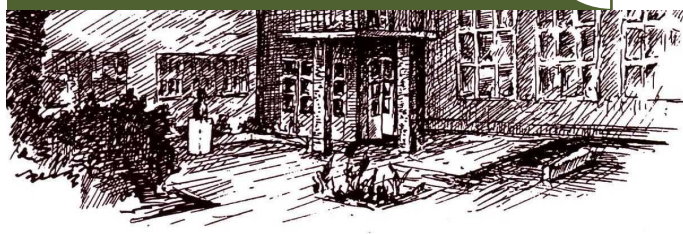
JUBILEUMI KÖSZÖNTŐ

6



EMLÉKEZÉS RÉGI
ISKOLÁMRA

10



TÜNDÉRKERT

31



„STIKEEZÉKKEL” AZ ÓRÁN

34



HIT-ÉLET

HITÉLET A KODÁLYBAN

8



TUDÁS-MŰHELY

OKTATÁS ÉS NEVELÉS

26



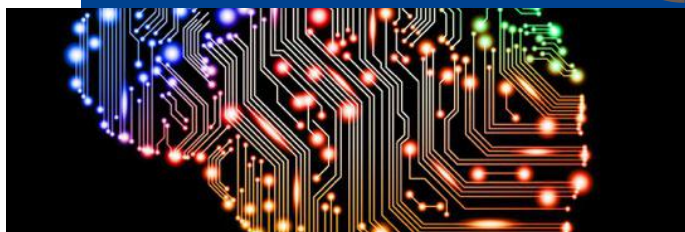
LOGIKAI ÉS TÁBLAJÁTÉK
TERVEZÉSE TANÍTÁSI
KÖRNYEZETBEN

29



DIGITÁLIS LEHETŐSÉGEK -
DIGITÁLIS PEDAGÓGUS -
DIGITÁLIS DIÁK

40



EMBER-KÉP

JÁTEKOS DÉLUTÁNOK

36



MŰVÉSZTELEPEK,
MŰVÉSZCSOPORTOK AZ IDŐ
SODRÁSÁBAN

38



AZ ELSŐTÉTÍTETT SKYPE

46



BESZÉLNÜNK KELL AZ
ANTISZOCIÁLIS SZEMÉLYISÉG
KIALAKULÁSÁRÓL?

48



ELŐSZÓ

A JÁTÉK. AZ GYÖNYÖRŰ.

IZGALMAS. ÉS NÉHA ZSENIÁLIS. VAGY ÉPPEN EGYSZERŰ.

VAGY ZSENIÁLISAN EGYSZERŰ. VAGY EGYSZERŰEN ZSENIÁLIS.

A GYEREKNAP ÉS A NYÁRI SZÜNET KÖZÖTT MOST A JÁTÉK KERÜL A FÓKUSZBA, EZÚTTAL NEM A GAMIFIKÁCIÓ, HANEM EGYSZERŰ, JÓ KIS IDŐTÖLTÉSEK, TÁRSAS JÁTÉKOK ÉS FEJLESZTŐ JÁTÉKOK RÉVÉN, AMELYEK A TANULÁSI FOLYAMAT RÉSZEKÉNT IS ÉRTELMEZHETŐK, VAGY ÉPPEN A SZABADIDŐ ELTÖLTÉSÉT TESZIK ÉRTELMESEBBÉ.

JÁTSSZUNK SZÓLÁNCOT ÚGY, HOGY HA KÖZBEN LY-OS SZÓRA BUKKANUNK, AKI HAMARABB ÉSZREVESZI, KIÁLTSON FEL, HOGY KINCSET TALÁLTAM! MÁRIS VAN EGY ÚJ JÁTÉKUNK: KINCSKERESŐS SZÓLÁNC.

BESZÉLGESSÜNK ÚGY, HOGY KÖZBEN NEM HASZNÁLHATUNK OLYAN SZAVAKAT, AMELYEK BEN KÉTJEGYŰ MÁSSALHANGZÓ SZEREPEL! DARABOSSÁ VÁLIK A BESZÉDÜNK, CSERÉBE JÓL MEGMOZGATJUK AZ AGYUNKAT, AKTIVIZÁLJUK SZÓKINCSÜNKET, KERESSÜK A SZINONIMÁKAT.

KÉSZÍTSÜNK ÓRIÁSTÁRSAST, VAGY ÚJ FEJLESZTŐ JÁTÉKOT! KI HINNÉ, HOGY A MAI VILÁGBAN IS VAN MÉG ÚJ A NAP ALATT? HOGY KI LEHET MÉG TALÁLNI ÚJ JÁTÉKOKAT, AMELYEK NEM ÖNCÉLÚAK, AMELYEK KIHÍVÁST JELENTENEK, S EMELLETT MÉG A SZOCIÁLIS KOMPETENCIÁKAT, A LOGIKUS GONDOLKODÁST IS FEJLESZTIK?

ÍRJUNK VERSET, DALT, AMELY SEGÍT MEGJEGYEZNI A HELYESÍRÁSI SZABÁLYOKAT!

ÉS EGYÁLTALÁN! JÁTSSZUNK SOKAT, JÁTSSZUNK, AMIKOR CSAK TEHETJÜK, JÁTSSZUNK, AKIVEL CSAK LEHET!

MERT NINCS A JÁTÉKNÁL NAGYSZERŐBB!

AKI NEM JÁTSZIK, AZ HAMAROSAN KIÉG, KIÖREGSZIK A PÁLYÁRÓL.

CSAK AZ MARAD FIATAL, AKI JÁTSZIK. CSAK AZ HATHAT A FIATALOKRA, AKI JÁTSZIK.

JÁTSSZUNK EGYÜTT VELÜK, JÁTSSZUNK ÉRTÜK, HOGY EZ A TAPASZTALAT GAZDAGÍTSA SZEMÉLYISÉGÜKET!

-bhm-

TUDÁS-MŰHELY MELLÉKLETÜNK BEN SOK ÉRDEKESSÉGET OLVASHAT, ÓRAVÁZLATOKAT TALÁLHAT A KEDVES OLVASÓ, JÁTÉKOKAT IS - SZÁNJON RÁ IDŐT, LAPOZZON BELE [ITT](#)!



FIGYELJ RÁM!

ORMÁNDLAKY DALMA



Jubileumi köszöntő

Örömmel köszöntöm az olvasókat a Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda jubileumi évében! Ünneplünk, ezért is különleges számunkra ez a tanév. 80 év komoly kor egy embernek, és komoly kor egy intézménynek. Az emlékezés során látszólag a múltba tekintünk, de valójában a jelent értelmezzük, és még inkább a jövőre gondolva tervezzük a feladatainkat. Az évfordulók mindegyike szükségszerűen teremt alkalmat az emlékezésre. Iskolánk nyolc évtizedes fennállásának ünneplése is alkalom az emlékezésre. Múltunk bővelkedik azon eseményekben, amelyek a Komlón élők generációt a tudás és a műveltség megszerzéséhez, valamint a szeretet és az öröm megismeréséhez segítették hozzá. Szükséges volt mindehhez, hogy pedagógusaink mindig is vallják: a tanítás szolgálat; a diákok tudják: a tanulás feladat; és a szülők mind gyermekeiket, mind tanáraikat az örömek ünneplésében és a nehézségek leküzdésében támogassák.

A közös erőfeszítéseket dicséri Hal Árpád, első igazgatónk erőfeszítései az egykori új iskola felépítésében, az énekkar működtetésében. Őt Fekete Pál és Bartek József tanár urak követték a kórusmunkában, egészen a 1950-es évek elejéig, amikor Pécsi Géza vezetése alatt a megye legjobb énekkarai közé emelkedett az általa vezetett kórus. 1957-1991 között Tóth Ferenc Liszt-díjas karnagy munkálkodása gyermekkórusunk hírnevét messze röpítette. 1958-ban Kodály Zoltán füle és hallása, majd 1961-ben személyes jelenléte vezetett a Harasztosi legénynek c. népdalfeldolgozásig, melyet iskolánknak írt a mester. 1970-től máig tisztelettel viseli intézményünk az ő nevét.

E közben, 1958-ban meghatározó és előremutató feladatvállalás volt az ének-zenei oktatás bevezetése, hiszen ahogy Kodály Zoltán fogalmazott:

„A KULTÚRÁT NEM LEHET ÖRÖKÖLNI. AZ ELŐDÖK KULTÚRÁJA EGY-KETTŐRE ELPÁROLOG, HA MIN -
DEN NEMZEDÉK ÚJRA MEG ÚJRA MEG NEM SZERZI MAGÁNAK.”



A komlói emberek vállalták, hogy megszerzik maguknak a kultúrát és segítik, hogy a felnövekvő nemzedékek is ezt tehessék. E küldetést segítette, hogy a Magyar Katolikus Egyház Pécsi Egyházmegyéje 2012-ben a fenntartói feladatok átvállalásával, majd a Szent Bernadett Tagóvoda csatlakozásával erősítette a tanítást a katolikus hitbéli nevelkedés lehetőségét megteremtve, miszerint:

„MINDENT VIZSGÁLJATOK MEG, A JÓT TARTSÁTOK MEG! MINDENFÉLE ROSSZTÓL ÓVAKODJATOK!” (TESSZ1; 21-22).



A tanévben jubileumi programsorozattal, évkönyvvel készülünk az ünnepre. Íme, néhány sor azon emlékekből, melyekkel egykori kodályosok emlékeznek vissza iskolájukra:

Sárvári Livia szavai: „Igen, elindított minket a Kodály sulis és a családunk mellett talán a legjobban segítette a „beágyazódásunkat”. Megtanultuk az alapokat, megtapasztaltuk, hogy a sikerhez szükséges a rend és a fegyelem, és tudjuk, hogy a zene elengedhetetlen örömforrás a mindennapjainkban. Iskolánk megindította lelkünk barázdálódását. Mi, a Kodályban, megtanultuk, hogy hogyan lehet szeretni, tisztelni és érteni a zenét.”

Plesz-Kereki Bianka emlékei: „Az éneklés olykor felvidít, ellazít, megerősít, néha pedig kihívások elé állít, de mindenképpen kihat a személyiségünk fejlődésére, későbbi jellemünkre, döntéseinkre.”

Perák Zsófia sorai: „Tizenhat éve akasztották a vállamra a Kodály iskola ballagási tarisznyáját. Akkor belenéztem, egy emléklap, pogácsa és talán egy pénzérme volt benne. Értéktelen holmi. El is kallódott az évek során. Néhány hete, idegen városban és mindig ismeretlenül tovább hömpölygő emberek között egy rádióból felhangzó Salve Regina nyitotta ki újra az emlékezetemben. A társaság unott arccal hallgatta a számomra lélekmelengető zenét, és akkor döbbsentem rá, mi volt a tarisznyában: kapu a legmagasabb művészetek felé, a közös alkotás élménye, emberség.”

Jelen időszak az múltidézés mellett a jövő építésének időszaka is. Hiszen Európai Unió és kormányzati források felhasználásával iskolánk és tagóvodánk épületének teljes megújulása, az eszközök és oktatástechnika modernizálása, a korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása már a gyorsulón változó világunk aktuális és jövőbeni kihívásaira való a felkészülést jelenti, és egyben a további sikerek eléréséhez is alapként szolgál. Jubileumi évünk alkalmával kívánom minden gyermeknek, tanulónak, pedagógusnak és a gyermekeik tanítását reánk bízó szülőknek, hogy a múltunk sikereinek elérését lehetővé tévő közös feladatvállalás megmaradjon, és hozzon számunkra messze hangzó sikereket a jövőben is!



FIGYELJ RÁM!

RADICSNÉ NYISZTOR TÍMEA

ÉS

SZELLÉNÉ FÜRBACH ERIKA



Hitélet a Kodályban

Intézményünk a 2012/13-as tanév óta a Pécsi Egyházmegye fenntartása alatt működik. A kezdetben teljesen új profil mára a mindennapokban is megmutatkozik, azoknak szerves részévé vált. Az iskola püspöki biztosa az átvételkor Mátyás Imre plébános volt, a tavalyi évtől ezt a feladatot Hamzau Relu atya látja el.

Meggyőződéssel valljuk, hogy minden ember a boldogságot keresi. Iskolánkban Jézus Krisztustól kapott küldetés fényében igyekszünk hivatásunkat végezni, az örömhírt közvetíteni hívőnek és keresőnek egyaránt. Hogyan? Nyitottan, szelíden, türelemmel. A hitoktatás iskolánk mindennapos része, a jóra való nevelés, az imádságra tanítás, az élet, a szülők tisztelete jelennek meg hittanóráinkon. A Szentírás ismeretét az évek során elmélyítjük, az arra nyitottak közelebbi kapcsoltságba kerülhetnek Istennel.

Az évek során kialakult lelki programok mostanra hagyománnyá váltak. Tanév kezdetén Veni Sancte szentmisén kérjük Isten áldását az évre, ekkor az iskolatáskák megáldására is sor kerül. Védőszentünket, Szent Gellértet a plébániával együtt ünnepeljük. Az őszi és tava-





szi gyalogos zarándoklatokon a Pécsi Egyházmegye bátai és máriagyúdi kegyhelyeit látogatjuk meg. Havonta iskolai szentmiséken veszünk részt, ahol egyre több tanuló vállal szolgálatot, ministrál vagy felolvasói feladatot lát el. Adventi és nagyböjti időben tanárok és diákok számára lelki napokat szervezünk. Húsvét előtt a nagyhét eseményeit dolgozzuk fel, játékosan szabaduló szobával, kézműves állomásokkal, padlóképes módszerrel, valamint a közeli templomromhoz vezető úton keresztutat járva. A tanévet hálaadó szentmisével zárjuk. A nyarak sem maradnak élmény nélkül, a hittantáborokban az Egyházmegye több táborhelyén jártunk már. A programok mindig színesek, éjszakai túrák és kreatív hittanos foglalkozások, sportversenyek váltják ezen alkalmakkor egymást. A példaadásról és a jókedvről lelkes kollégák és önkéntes cserkész segítők szoktak gondoskodni.



A padlóképes foglalkozás leírását megtalálja
Mellékletünkben, vagy kattintson [ide!](#)





FIGYELJ RÁM!

MOLNÁR PIROSKA

EGYKORI DIÁK, MA AZ ISKOLA TANÍTÓNŐJE



Emlékezés régi iskolámra

Iskolánk 80 éve működik és a zenetagozat 60 éves születésnapját ünnepli idén. Komló 80 éve kis bányászfalu volt még. A település egy századon át szénbányászatáról volt nevezetes; bányakincseinek köszönhetően a szocialista időkben erőteljesen fejlesztették, 1951-ben nyilvánították várossá. Ekkor 6 tanteremmel működött az iskola, és több mint 650 tanulója volt 11 pedagógussal.

1958-ban az általános tantervű osztályok mellett megalakult az ének-zene tagozat Kodály Zoltán személyes közbenjárásával.

1961-ben Kodály Zoltán látogatást tett az iskolában, és kórusművet ígért a gyerekeknek. Ettől az évtől a kórus meghívást kapott különböző hazai kórusversenyekre. 1962 februárjában a Belvárosi Iskola kórusának ajánlott Harasztosi legénynek kezdetű népdalfeldolgozást a kórus bemutatta a mesternek.

1969-től számos európai országban jártak tanulóink fesztiválokon, versenyeken, rádió-, televízió- és lemezfelvétel is készült.

1970. május 16-án az iskola felvette Kodály Zoltán nevét (Kodály Zoltán Ének-zenetagozatú Általános Iskola).

1972-ben Komló városa a Művelődésügyi Minisztériumtól megkapta a jogot, hogy Nemzetközi Gyermekkórus Találkozót rendezzen, melynek házigazdái lehettünk. Múlhatatlan érdekei vannak ebben Tóth Ferenc Liszt-díjas karnagynak, az iskola nyugalmazott tanárának. 1985-ben a magas tanulólétszám miatt szükségessé vált az épület bővítése. Egy könnyűszerkezetes, előre gyártott elemekből készített szárnyat adtak át 8 tanteremmel. Ekkor a tanulólétszám 745 fő volt.

1991-től Dr. Makráné Kónya Melinda vette át a Nagykórus vezetését, előtte a kicsinyekkel foglalkozott. Több alkalommal érte el a kórus a hazai minősítéseken a megtisztelő „Év kórusa” címet.

1994. szeptember 1-jétől az induló első osztályok mindegyikében emelt óraszámban tanítottuk az éneket.



2008. szeptember 1.: Komló város intézményeinek átszervezése következtében iskolánk óvodai intézményegységgel (két tagóvodával: Belvárosi és Gesztenyési) bővült. Intézményünk neve: Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola és Óvoda

2012. július 1.: az óvodákat elcsatolták az iskolától.

2012. szeptember 1.: az iskola új fenntartója a Magyar Katolikus Egyház Pécsi Egyházmegye lett, az iskola neve azóta Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola.

2013: megrendezésre kerül a XX. Nemzetközi Gyermekkórus Fesztivál.

2016 szeptemberétől az iskola a Szent Bernadett Tagóvodával bővült.

Az idősebb kollégák közül néhányan 6 évesen léptük át annak az iskolának a kapuját, amely ma már csak képekről ismerhető. Úgy tűnik, elköteleződésünk igen hosszú évekre szólt. Amit a Kodály iskolától kaptunk, visszahúzott minket ide. A 80 év több mint felére saját emlékként tekinthetünk vissza.

Bekerülni annak idején ide nagyon alapos válogatás eredménye volt. Mintegy 100-120 gyerek közül 44-en kezdtük az első osztályt. Tóth Feri bácsinak köszönhetően élmény volt minden ének óra és dicsőség volt a kórusokban énekelni. Nemcsak azért, mert rengeteget szerepeltünk, eljutottunk számos európai országba, hanem más földrészekről is kíváncsiak voltak ránk. Ellátogattak hozzánk Japánból, Amerikából, Izlandról a Kodály-módszerrel ismerkedni vágyók.



A kétévente megrendezésre kerülő nemzetközi gyermekkórus fesztivál ablakot nyitott a világra, ismeretségeket, barátságokat hozott.

A kóruséneklés kemény munka volt, amelynek rengeteg hozadékát élvezhettük. Növelte a kitartásunkat, az összetartozás érzését erősítette, sikeresen irányított minket az igazi értékek felé. Annyira, hogy felnőttként visszatértünk, és noha más szereposztásban, ismét „kodályosok” lettünk. Nem volt könnyű az új helyzetben, egykori tanárainkat kollégaként kezelni. Folyamatos volt bennünk a bizonyítási vágy, és lassan megtanultuk, egy a fontos: a közös célokért közösen kell tennünk. Legnagyobb erősségünk abban rejlett, hogy mindannyian felsorakoztunk a mögött a kolléga mögött, akinek szüksége volt segítségünkre. Természetes volt, hogy gyermekeinket is ebbe az iskolába írtattuk, hiszen azt reméltük, ők is ugyanazt kapják majd, mint mi.

Tanulóink szinte minden meghirdetett tanulmányi versenyen részt vettek, és az élvonalban szerepeltek. A gyerekek színvonalas műsorokat adtak elő az iskolai, városi ünnepélyeken.

A csapat összetartása érdekében együtt ünnepeltük a születés- és névnapokat, kirándulásokat szerveztünk. Nem volt könnyű akkor, és ma sem az. Újonnan érkezni egy összeszokott közösségbe nagy kihívás. A beilleszkedés egyetlen módja, ha megismerjük egymást. És ez alatt elsősorban azt értem, odafigyelünk egymásra, meghallgatjuk a kéréseket, segítünk, ahol szükséges.

Országosan tapasztalható szomorú tendencia, a zenei oktatás háttérbe kerülése, a zenetagozatok megszűnése. Több magyar iskolában tapasztalható ez, miközben 2016-ban a Kodály módszert az UNESCO a szellemi kulturális örökség részévé nyilvánította.

Beköltöztünk a mindannyiunk számára új épületbe. Szeretnénk az eddigi értékeinket átmeníteni és újakat létrehozni együtt, hiszen a kodályi gondolatok és a katolikus értékek nem kizárják, hanem erősítik egymást.



Kodály szerint:

„AKI ZENÉVEL INDUL AZ ÉLETBE, BEARANYOZZA MINDEN KÉSŐBBI TEVÉKENYSÉGÉT, AZ ÉLETNEK OLYAN KINCSÉT KAPJA EZZEL, AMELY ÁTSEGÍT SOK BAJON. A ZENE TÁPLÁLÓ, VIGASZTALÓ ELIXÍR, ÉS AZ ÉLET SZÉPSÉGÉT, S AMI BENNE ÉRTÉK, AZT MIND MEGHATVÁNYOZZA.”

FIGYELJ RÁM!



LŐRINCZ CSABA ÁKOS

Új énektanítási módszerek, utak



„HA EGY SZÓVAL AKARNÓK JELLEMEZNI A NEVELÉS LÉNYEGÉT, AZ A SZÓ NEM LEHETNE MÁS, MINT: ÉNEK... MECHANIZÁLÓDÓ KORUNK OLYAN ÚTON HALAD, MELYNK VÉGÉN AZ EMBER GÉPPÉ VÁLIK.

ETTŐL CSAK AZ ÉNEK SZELLEME VÉD MEG.”

(KODÁLY ZOLTÁN – ZENEI NEVELÉS MAGYARORSZÁGON, 1966)

Kodály gondolata váteszi szerepével, fél évszázaddal ezelőtről vetíti elénk jelen korunk problémáját. A neves zeneszerző, zenetudós zenepedagógiai koncepciójában fontos meghallanunk a prófétai erőt, hiszen a XXI. század embere valóban jó úton halad a „géppé válás” irányába, ha nem mérlegeli az emberi élet igazi értékeit. Egy virtuális világ forradalmában élünk, ahol az emberi kapcsolatokat a gépi kommunikáció, a kóros információéhség uralja. Értékválság kora ez, mellyel szemben harcolnunk kell nekünk, pedagógusoknak, hiszen ha munkánkat a Teremtőtől kapott meghívásnak, szolgáltatnak tekintjük, akkor felelősséget kell vállalnunk a ránk bízottakért.

Óráimon törekszem arra, hogy az arany középút mentén haladva teremtsék értéket. Véleményem szerint ez egy komplex alkotó munka, melyben számos, a pedagógus léthez elengedhetetlen kompetenciám fejlődött/fejlődik. Fontosnak tartom a tanulás támogatását, melyben a tanárnak az ún. facilitátori, serkentő minőségben kell jelen lennie, ami nem tudásátadást jelent, hanem a tanulók autonóm tudásszerző folyamatainak a támogatását. Igyekszem változatos, színes, kreatív, és, ha a helyzet engedi, egyénre szabott, a differenciálásra épülő módszerek mentén haladva tanítani.

Az ének tanításban elengedhetetlennek tartom az élő zenével való „személyes találkozást”, azt, hogy ne a száraz tananyagot lássa a gyermek, hanem a zenei élmény legyen az elsődleges neki, amit hazavisz tarisznyájában. Számos órám használom a zongorát, mint élő zenét a személyiség, az érzelmi intelligencia, illetve a memória fejlesztésére. A már ismert népdalokhoz is szívesen gyártok saját kíséretet, hiszen az élménypedagógiára

töreksem. Igaz, hogy az általam alkalmazott hangszer nem népzenei, de a mai generáció számára élvezetes, különleges az ún. „élő zenés” népdaléneklés.

Jól bevált lecsendesítő, elgondolkodtató feladat az ún. zenei relaxációs gyakorlatom. Lényege az, hogy a gyerekek teljesen kapcsolják ki gondolataikat és a zene, (esetleg) a zene és szöveg együttese hasson fejlődésben lévő lelkükre. Ilyenkor mindig azt kérem tőlük, hogy fejüket hajtás le a padra, szemüket csukják be és gondolataikat üresítsék ki arra az 5-6 percre, amíg zongorázok nekik. Általában nem kötött darabot játszik, hanem improvizatív jelleggel zenélek a hangulatok, érzések széles skáláján mozogva. Mindig ott, ad hoc-szerűen kell a zene hangulatát kitalálnom, megválasztanom a gyerektársaság aktuális, aznapi hangulatát, érzelmi állapotát figyelembe véve. A diákoknak egy feladatuk van: figyelni a zenét és elhelyezni, definiálni magukat a zenei környezeten belül. Ezt a következő kérdésekkel segítem elő: Ki vagyok én, hol helyezkedem el a zenén belül? Milyen érzéseket, hangulatokat vált bennem ki ez a zene? Hogy hatott rám most, aktuálisan? A pihentető és egyben fejlesztő gyakorlat után soha nem maradhat el a reflexió, a megbeszélés, az érzések, hangulatok, mesék, „álmok” megtárgyalása. Különös élmény pedagógusként a kamasz gyerekeknél megélni azt a közlékenységet, nyitottságot, őszinteséget, amit egy klasszikus keretek közé szorított, tananyagspecifikus órán nem tapasztalhat az ember. Ilyenkor úgy érzem, hogy falak törnek meg, ablakok nyílnak ki a gyerekekben. Magam is épülök, tanulok, fejlődök értékes gondolataikat hallva. Természetesen kell tudnom differenciálnom gyerekek és gyerek között, illetve elfogadnom azt is, ha valaki nem akar megosztani, nyilatkozni az átélt élményéről. Nem tudhatom mi ennek az indító oka. Lehet, hogy életkori sajátossága, de az is lehet, hogy olyan családi, egyéb sebektől fakadó történések, amiket nem szeretne mindenki elé tárni. Soha nem kényszeríték ezért senkit arra, hogy megosszon, ha nem akar.

Alsós gyerekeknél ugyanezt a relaxációs gyakorlatot végzem azzal a különbséggel, hogy ott mesét, történetet kell kitalálniuk egy zenére, vagy van lehetőségük lerajzolni a hallott muzsikát.

Tanításomban egy másik jó hangszeres gyakorlat az, amikor tudatosan kell felismerni zenei stílust, meg kell jelölni hangulatokat. A feladat, lényegét tekintve nagyon egyszerű. Négy, általam zongorán improvizált zenét hallgatnak a gyerekek. Füzetükbe fölírják azt, hogy első, második, harmadik, negyedik zene, természetesen helyet kihagyva a 4 nagy egység között. Az első és legfontosabb megfigyelési szempont az, hogy van-e bármilyen hasonlóság, kapcsolat a zenék között. Ezt a kérdést azért tartom a feladat kihagyhatatlan, szerves részének, mert a zenék többsége általában valamilyen koncepció, program, tudatos szerkesztésmód szerint épül fel. Ezzel fejleszttem a gyerekek nagy egységekben való gondolkodását, logikai készségét. A második kérdésem az, hogy számukra milyen hangulatok, érzések, esetleg színek jellemzik a zenét, és, hogy miért gondolják így. Van, hogy olyat is kérek tőlük, hogy adjanak a négy zenének egy nagy főcímet és a kis részeknek négy alcímet. Azt tapasztalom, hogy kreatívak, és örömmel végzik ezeket a feladatokat. Jónak tartom, hiszen ezzel fejleszttem asszociációs készségüket is.

Értékvesztett, virtuális központú világunkban, ahol az emberi, személyes kapcsolatok ápolására sajnos nem jut elég idő, ahol ritka az ép (egy anyából és egy apából álló), teljes család, nagy szükség van az érzelmi nevelésre. A mai generációkat elemi, evidens dolgokra kell megtanítani, mert náluk már alapvető viselkedésbeli, kommunikációs normák hiányoznak. Muszáj nevelni őket arra, hogy hogyan illik beszélni egy tanárral, hogy hogyan kell



tisztelettudóan kérni. Nem értik, nem érzik tetteik súlyát: vagy diákjogaikat fölnagyítva nem hajlandók elfogadni az adott esetben elkövetett negatív cselekedet következményét, vagy legyintenek rá, és nem törődnek az adott szankcióval.

Úgy érzem, hogy énektanárként felelősséggel tartozom a rám bízott gyerekekért, és feladatomban tartom viselkedésbeli, érzelmi nevelésüket, hiszen egy művészeti tárgy alkalmas talán a leginkább erre. A viselkedésük, nevetlenségük hiányaik, szeretetdeficitjeik kivetítése az iskolai közegben lévő tanulótársakra, tanáraikra. Az a tapasztalatom, hogy a legtöbb gyerek éhezi és szomjazza azt az odafigyelést, azt az időt, azt a szeretetet, amit otthon a szülőtől nem kap meg, és számon is kéri tőlem a maga gyermeki módján, ha én is becsukom előtte a meghallgatás, odafigyelés ajtaját.

A következő zenés, szöveges önismereti gyakorlat az **ÉRTÉKES VAGY** címet viseli. A feladat lényege az, hogy mélyebb lelki rétegeket is megmozgasson. Szóljon az önbizalom-hiányos, szeretet-éhes, elhanyagolt családi attitűdben élő, rosszabb tanulmányi eredménnyel rendelkező gyerekeknek, de ugyanakkor szóljon a perfekcionista szülői háttérrel bíró, maximalista, megfelelési kényszertől szenvedő, az iskolában kitűnően teljesítő, ámbar szorongó egyénnek is.

A feladat elcsendesedéssel kezdődik. Mindenkit megkérek, hogy boruljon le a padra, csukja be a szemét, helyezze magát kényelembe, és engedje, hogy a zene és a szó hasson rá, és megérintse őt. A feladat az, hogy kereszenek minél több jó tulajdonságot magukban, a személyiségükben, amit majd utána kisebb csoportokban vagy osztályszinten meg is beszélhetnek. Ebben lesz segítségükre a nyugodt hangvételi komoly- vagy könnyűzene, illetve az általam felolvasott gondolatébresztő sorok. Íme, néhány példa:

„Fáklyavívő, erős katona légy, aki hirdeti a világosságot a világ sötétségében. Nem kevesebbre kaptál meghívást. Életed kincs, fedezd fel! Életed kihívás; küzdj! Életed türelem; várj. Életed döntés; még ma dönts! Életed harc; harcolj! Életed élet; ÉLJ! Győztes vagy, hiszen meghívást kaptál egy szabad, boldog életre! Fogadd el ezt a meghívót és akarj győzni! Én hiszek benned, hiszem, hogy képes vagy jobbra tenni ezt a világot, mert értékes vagy! Hidd el, hogy nélküled szegényebb lenne a világ!”

„Mikor eljátszol a gondolattal, hogy értéktelen vagy, tudatosítsd magadban, hogy ez nincs így. Bízz abban, hogy értékes vagy és több vagy, mint gondolnád. Több vagy annál, amit a jegyeid mutatnak. Több vagy annál, amit a környezeted gondol rólad. Félsz a környezeted rólad alkotott képéről? Félsz attól, hogy megítélnek? Ne érdekeljen, hogy mit gondolnak mások rólad. Te így vagy tökéletes, ahogy vagy. Te pont olyan vagy, amilyennek Isten teremtetted. Egy a fontos: „Tedd a jót, mosolyogj, a verebek meg hadd csiripeljenek...” Én hiszek benned, hiszem, hogy képes vagy jobbra tenni ezt a világot, mert értékes vagy! Hidd el, hogy nélküled szegényebb lenne a világ!”

Jó gyakorlatnak tartom az énekórákon a csoportmunkát is, hiszen ez által fejlődik a gyerekek kommunikációs készsége, kreativitása és a csapatban való együttműködésük is. Szoktam feladatnak adni egy már meglévő dalt (pl.: Tavaszi szél, vagy egy könnyűzene pl.: Máté Péter – Zene nélkül) újszerű előadását is. A lényege az, hogy minél kreatívabb, színesebb előadások, megoldások, ritmus, taps, dallam kombinációk, stílusbeli variációk szülessenek.

Egy másik, a gyerekek számára szintén izgalmas csoportmunkában történő gyakorlat az Egy zeneszerző személyiségének megalkotása címmel bír. A közös munka lényege az, hogy az előzetes életrajzi tudás és a plusz információk, érdekességek segítségével interjút kell készíteni például Kodály Zoltánnal, Wolfgang Amadeus Mozarttal, Johann Sebastian Bachhal. Egy csoportban kb. négy-öt gyerek dolgozik együtt. Egy gyerek testesíti meg az adott zeneszerzőt, és a maradék kérdéseket tesz föl neki. A feladat akkor éri el igazán a célját, ha az interjúban az adott zeneszerzőről reális képet kapunk.

Ezen tanítási módszereket fontosnak tartom, hiszen a célom az, hogy minél több csatornán, minél szélesebb skálán megmozgassam a gyerekeket, fejlesszem kreativitásukat, memóriájukat és együttműködő készségüket.

FIGYELJ RÁM!



SZEITZ KATA

Multidiszciplináris eszközök alkalmazása egy helyesírási probléma feldolgozásában



1. Bevezetés

Egykori csoporttársammal, most már kollégámmal, Szabó Mátyással azért választottuk témaként a hagyományőrző írásmód egyik sarkalatos pontját, mert sokat lehetett hallani azokról a vitákról, melyeknek témája az ly megtartása, illetve elvetése volt. Figyelemre méltó, hogy ez a hangzójelölés a mai napig milyen erősen tartja magát, annak ellenére, hogy mára már a j hangunktól eltérő hangértékkel nem rendelkezik.

A kisgyermek számára az ly-os szavak között mára nagyon sok a régies, elavult kifejezés (például a mulya, borbély, fortély, kedély, stb.). Mivel nem értik meg, e kifejezések helyes írása is gondot okoz számukra, holott az ly, mint helyesírási probléma, végigkísér minket tanulmányaink során.

Tanulónak, oktatónak néha egyaránt fejfájást okoz, azonban hiába van sok vita arról, hogy melyik lenne a jó megoldás – ha eltörölnék, vagy, ha megmaradna az ly –, az oktatásban ennek nincs jelentősége, mert mindenképpen tanítani kell, hiszen benne van a tananyagban.

Célunk az volt, hogy 'módszerünkkel' megkönnyítsük mind a pedagógusok, mind a diákok helyzetét ebben a nehéz témában.

Eljárásunk természetes és vállalt előzményei azok a korabeli pedagógiai fogások, amelyek lényege: frappáns versikébe, rímbe foglalni egy-egy szabályt, így tenni rögzíthetővé a diákok számára. Ennek közismert példája Archimédész törvényének rímes változata a „Három bokor saláta” kezdetű népies műdal dallamára, mely amolyan tapasztalati alapként szolgált pedagógiai munkánkhoz. Ennek analógiájára támaszkodva találtuk ki, hogy – figyelembe véve az adott évfolyamok követelményeit – versbe foglaljuk az ly-os szavakat, valamint írunk hozzá egy dallamot. Mindezt játékos formában megtaníttuk a gyerekeknek, hogy bebizonyítsuk: ezzel a módszerrel könnyebben, gyorsabban megtanulják az ly-os szavak értelmét és helyesírását. A tanítási problémák egy részét ugyanis – a tapasztalatok szerint – könnyebb képpel, hanggal és érzelmi ráhatással megoldani.

A zene egyik csodálatos tulajdonsága, hogy nemcsak az érzelmekre hat, de képes megérinteni az ember szellemét, kitágítani a gondolkodásunk szintjeit. Egyszerre megnyugtat, és teret nyit a gondolat „szárnyalásának”-aktivitásra késztet.

Ebben a vonatkozásban a mai zenepedagógusok is érvényesnek tartják Kodály Zoltán alapvetéseit, miszerint az ének-zenével foglalkozó gyerekek jobban számolnak, jobb a helyesírásuk, folyékonyabban olvasnak, s ami viselkedésüket illeti: önérzetesebbek.

2. A zene – mint eszköz – alkalmazása módszerünkben

A zene transzferhatása komoly érv a zenei nevelés mellett, ám ez a hatás elérhetővé válhat akár egy-egy dal révén is a mindennapi pedagógiában. A számtalan zenepedagógiai felismerés, tudományos következtetés komplexitása is azt bizonyítja, hogy a gyakorlatban felmerülő problémásabb oktatási területeken hatásos lehet a zene, mint eszköz alkalmazása. Egyszerűen, közvetlenül és célirányosan beépítve az adott részterület módszertanába látványosan megkönnyítheti az adott ismeretek befogadását. Tehát a zene egyfajta katalizáló szerepet játszik a mi módszerünkben (is).

Kisiskolás befogadó közegről lévén szó, fontosnak éreztük, hogy könnyen megtanulható úgynevezett ’fülbemá-szó’ dallamot kínáljunk a gyerekeknek – olyat, ami könnyed, de nem primitív, vagy bugyuta. Ugyanakkor mai hangzásvilágú, ritmikájú legyen, ami vonzerejét fokozza. Úgy gondoltuk, hogy ezeket a ’varázseszközöket’ alkalmazva, továbbá játékosságot, humort is elrejtve mind a szövegben, mind a dallamban, a gyerekek szinte észrevétlenül tanulják meg az ly-os írású szavak méltányolható mennyiségét. Elképzelésünk gyakorlati „tesztelése” során tapasztaltuk, hogy az általunk választott területen is igazolódtak a zene transzferhatásainak tágabb vonatkozásban bizonyított állításai. Összegzésként ismételten hangsúlyozni kívánjuk azt a lényeges különbséget, amely a mi eljárásunk és az előzőekben idézett szakmai - tudományos megállapítások között van. A tárgykörben megfogalmazott valamennyi megnyilvánulás a ZENE TANÍTÁSÁ-RÓL szól. Mi csupán a zenével-tanításról beszélünk...

Az előbb már említettük, hogy a dalnak milyen fontos szerepe van a gyerekeknél. Kodály Zoltán szerint a zene különösen jelentős szerepet tölt be a tanulók személyiségfejlődésében. Azoknál a gyerekeknél, akik nap mint nap énekelnek, bebizonyosodott, hogy a közismereti tárgyakban, az értelmi, etikai, világnézeti és testnevelés területén egyaránt jobb teljesítményt nyújtottak. A naponkénti éneklés fejleszti a memóriakészséget, gyarapítja a tanulók szókincsét, ezáltal a tanulók fogalmazási és kifejezésbeli készsége is javul. Erősödik a figyelem, valamint kimagasló koncentrációt igényel a tempó és a dinamika betartása. „Napjainkban különös jelentőséggel bír a nem csupán zenére, hanem elsősorban zenével nevelés...”

Mi is nagyon támogatjuk ezt a módszert, hiszen szerintünk is jobban rögzül a gyerekekben, ha dal segítségével tanítjuk meg nekik a száraz, nehéz anyagot. Úgy véljük, hogy ezáltal sokkal könnyebben és gyorsabban rögzül a tanulóknál az új információ.



3. Módszerünk alkalmazásának gyakorlati előzményei

A bevezetésben leírt indoklás alapján úgy gondoltuk, hogy minden nyelvtani szabályt rímbe szedünk és megzenésítjük azokat. Munkánk kezdete során mi is írtunk egy rövid, rímes 'verskezdeményt' a Pancsoló kislány dalamára, ami alapvetően élni kíván – a dallam és rímek segítségével – a fentiekben említett előnyökkel.

„Ha szavak vége i,
az mindig rövid i.
De néha hosszú í:
a sí, a rí meg a gyí.

A szavak vége ó,
például házikó.
A lila fala oly ragyogó,
hopp mindig hosszú az ó.
De! No-no-no-no-no-no ...”

Végül azonban egyetlen kérdéskörre összpontosítottuk figyelmünket. Ennek oka a következő volt: kutatásaink során feltűnt, mennyi probléma van az ly tanításával. Kiderült: sokak számára jelentene könnyebbséget az 'ly' helyett minden esetben 'j'-t írni. Olyanok véleményét is olvashattuk, akik a hagyomány miatt megtartanák, például: Nagy Béla József, Szarvas Gábor stb.

Kíváncsiak voltunk, hogy az általános iskolákban mekkora problémát jelent az ly tanítása, illetve tanulása. Készítettünk egy kérdőívet, mely az alábbi kérdést tartalmazta: „Ön szerint melyek azok a helyesírási problémák, amelyeket a tanulók nehezen tudnak elsajátítani a nyelvtan tanítása során az általános iskola alsó tagozatában? Tegye őket nehézségi sorrendbe! (Az első helyre az Ön szerint legnehezebb helyesírási szabály kerüljön!)” Ezeket négy kecskeméti általános iskolában (Zrínyi Ilona Általános Iskola; Kecskeméti Főiskola Petőfi Sándor Gyakorló Általános Iskola és Gyakorló Óvoda; Corvina Óvoda és Általános Iskola Hunyadi János Általános Iskolája; Kecskeméti Református Általános Iskola) osztottuk ki az alsó tagozatos tanárok között. 20-ból 16-an (a megkérdezett tanítók 80%-a) az első helyre a j–ly problémakörét sorolták.

Elhatároztuk, hogy az ly-os szavakat rímbe szedjük, és – 2. osztályra, valamint a 3-4. osztályra lebontva – megtaníttuk dalunkat a gyerekeknek. Célunk az volt, hogy bebizonyítsuk; ezzel a megoldással a diákok könnyebben, gyorsabban megtanulják az ly-os szavak értelmét, és – ezzel együtt – helyesírását; és mindezt gyakorlatban is jól tudják alkalmazni.

Az ly-os szavak versbe rendezésének lehetőségét dr. Janurik Tamás tanár úr vetette fel. E 'versekben' benne lehetne minden olyan ly-os szó, amelyet a gyermekeknek tudniuk kell. Ezt az irányt követve megalkottuk magunk két versét még cím nélkül. Ezekben valóban benne van minden ly-os szó, amelyet a gyermekeknek tudniuk kell.

„Verseink” az idők folyamán – különböző (pl. pedagógiai) megfontolások alapján – változásokon mentek keresztül.

A szöveg véglegesítésekor dr. Smuta Attila tanár úr ötlete nyomán merült fel az a pedagógiai szempont, hogy a versszakokba rendezett szavak között valamiféle összefüggést teremtenénk – egyfajta „asszociációs mezőt” képeznénk. Ez ugyan némileg csorbítja a követelmény-készletet, de növelheti a tanulás eredményességét. Így született meg a végső változat:

Súlyos, tartály, muskotály,
kristály, kehely, kiskirály.
Kevély székelő támolyog,
mulya borbély bazsalyog.

Írásunkban légy honos,
mind-mind elipszilonos!

Kastély, fáklya, tekintély,
vőfély, kedély, ünnepély.
Estély, selyem, rokolya
pehelypaplan, furulya.

Írásunkban légy honos,
mind-mind elipszilonos!

Szabály, személy, engedély,
fortély, viszály, szenvedély.
Szablya, pisztoly, vetélytárs,
kölyök, király, nyavalyás.

Írásunkban légy honos,
mind-mind elipszilonos!

Apály, dagály szeszélyes,
lyukas gálya veszélyes.
Folyó, sikoly, korcsolya,
osztály, süllyed, pocsolya.

Írásunkban légy honos,
mind-mind elipszilonos!



A harmadik-negyedik osztályos versnek már címe és dallama is lett (<https://www.youtube.com/watch?v=TiGZpZm1d7k>). Miután számoltunk azzal, hogy nem minden pedagógus vállalná a dal megtanítását, begyakoroltatását gitárkísérettel, ezért felvettük CD-re, így minden tanító felhasználhatja. Következő lépésként kezdtünk el iskolát keresni, ahol kipróbálhatjuk, ötletünk beválik-e a tanítás során. Megkeresésünkre a Corvina Óvoda és Általános Iskola Mátyás Király Általános Iskolájának igazgatója jelezte, örömmel fogad minket. Ezután készült el a hatszor 45 perces, 3. osztályosoknak írt kooperatív óratervezet az ly-os dal tanításához.

4. Befejezés

A gyerekek nagyon élvezték a velünk töltött órákat. A dalt egyszerűen imádták, ami minket pedig igazán boldoggá tett. Az állításainkat a gyakorlati órák is bizonyították. Beszédes bizonyítékként merünk hivatkozni a tanulókkal íratott tollbamondás eredményeire. Minden tanuló esetében javult (egy tanulónál állandó maradt) a helyesen írt (ly-os) szavak száma.

Tudás-műhely mellékletünkben olvasható a szerző 6 alkalomra kidolgozott óravázlata.
Elérhető ide kattintva is.



FIGYELJ RÁM!



TÓTH HAJNALKA

Képességek vizsgálata matematika, ének-zene tantárgyból és helyesírásból a zeneiskolás és nem zeneiskolás gyermekek között

Tanulmányomat alapja Kokas Klára: Képességfejlesztés zenei neveléssel című könyve. A szerzőnő zenepedagógiával, zenepszichológiával és zeneterápiával is foglalkozott. Napjainkban is oktatják módszerét, ami örömmel, mozgással összekapcsolt, és rendkívül fejlesztő hatású a gyermekek számára. A fent említett könyvben taglalja, hogy milyen képességbeli különbségek vannak a zenetagozatos és nem zenetagozatos iskolás és óvodás gyermekek között. Kitér a Kodály-koncepció és a tanítók felkészültségének fontosságára, a pszichológiai folyamatokra, a transzferhatás zenei vonatkozására, a cél- és eszközrendszerre és a vizsgálatra. Én egy német nemzetiségi iskolában folytattam a kutatást, ahol 2.-3.-4. osztályos gyerekeket vizsgáltam. Kutatásom célja, hogy megismerjem az általános iskolában tanuló gyermekek képességeit, összehasonlítsam a zeneiskolás és nem zeneiskolás gyerekek teljesítményét matematika, és ének-zene tantárgyakból és helyesírásból.

HIPOTÉZISEIM A KÖVETKEZŐK VOLTAK:

1. A nem zeneiskolások feladatmegoldása rosszabb eredményt fog mutatni, mint zeneiskolás társaiké.
2. Az ének-zenei és matematika feladatoknál jobb eredmény születik a zenét tanuló gyermekeknél.
3. A zeneiskolás gyerekek összteljesítménye jobb átlagot fog mutatni, mint a nem zeneiskolás társaiké.

A FELMÉRÉS MÉRŐESZKÖZE:

A felmérést kétféle mérőeszkőzzel vizsgáltam. Az egyik egy kérdőív volt, amin a gyerekek elfoglaltságával kapcsolatosan tettem fel kérdéseket – járnak-e zeneiskolába, sportolnak-e valamit, táncolnak-e, a tevékenységeket mióta végzik, óvodáskorban is jártak-e már ilyen foglalkozásokra, illetve folytatni szeretnék-e a jövőben ezeket a tevékenységeket?



A másik mérőeszközöm a 3 tantárggyal kapcsolatos felmérő lapok értékelése (matematika, helyesírás és ének-zene), amelyek évfolyamonként változó, a korosztály tudásszintjének megfelelő feladatokat tartalmaznak. A felmérésben az Apáczai Kiadó és a Nemzeti Tankönyvkiadó tankönyveit vettem alapul, mivel a vizsgált általános iskolában ezekből a tankönyvekből tanulnak a gyerekek.

A KUTATÁS EREDMÉNYEINEK ISMERTETÉSE:

A hipotézisem az összes évfolyam tanulóinál végzett átlagmérésen beigazolódott. Mivel a zeneiskolások érték el a legjobb, 82,19%-os eredményt. A második legjobb eredményt a semmilyen tevékenységre nem járó gyerekek csoportja érte el, eredményük 76,46% lett. Őket követik a sportra járó gyerekek 75,71%-kal. Majd következik a táncos beállítottságú gyerekek csoportja 65,95%-kal, és végül a rajz szakkörre járó gyerekek 64,40%-kal. Egyik hipotézisem az volt, hogy a nem zeneiskolások feladatmegoldása rosszabb eredményt fog mutatni, mint zeneiskolás társaiké. A vizsgálat többé-kevésbé ilyen eredményt adott. Mivel külön vizsgáltam a zeneiskolás, sportra, táncra, művészeti tevékenységre, semmire nem járó gyerekek eredményeit, úgy gondolom, így sokkal másabb eredményt kaptam. Minden tevékenységi formának megvan a fejlesztési területe. Rengeteg mozgásterápia van manapság a gyerekek számára a fejlesztéshez, például beszédfejlesztés, koordinációs képességek fejlesztése, mozgáskorlátozottaknak különböző gyógytornák stb. Azt gondolom, így a sportnak is megvan a maga szerepe egy gyerek életében.

Ott van például a tánc. Sok jó eredményt kaptunk tőle. Kokas Klára sok mozgásterápiás foglalkozást indított, így szabadon mozoghattak a gyerekek különböző zenére. Minden egyes tevékenységnek megvan a szerepe életünkben, mind máshogy hat az agyféltekéinkre.

A másik hipotézisem az volt, hogy a zeneiskolások matematika és ének-zene tantárgyakból sokkal jobb eredményt fognak elérni, mint nem zeneiskolás társaik.

Ez a feltevésem is helytállt, mivel a zeneiskolások matematikából és ének-zenéből is jobb teljesítményt nyújtottak, mint nem zeneiskolás társaik, kivéve a 4. évfolyamon, ott sajnos majdnem egy egész százalékkal maradtak le a zeneiskolások. Hipotézisemet alátámasztja a helyesírásból elért eredmény is, mivel azt nem feltételeztem, hogy ebből is jobb eredményt mutatnak a zeneiskolások, de kiderült, hogy ezen a téren is sokkal jobb teljesítményt tudnak elérni a zenével foglalkozó gyerekek.

Volt még egy hipotézisem, amiben azt feltételeztem, hogy a zeneiskolás gyerekek eredményei összességében jobb átlagot fognak mutatni, mint nem zeneiskolás társaiké. Ez a hipotézisem teljes mértékben bebizonyosodott, mivel az összes gyerek átlagát külön tevékenységi formákhoz adva, a zeneiskolások eredménye lett a legkiemelkedőbb.

KÖVETKEZTETÉS:

A zenét tanuló gyerekek átlagai jobb eredményt mutatnak, mint azoké a gyerekeké, akik nem tanultak zenét. A zene jó hatással van a gyerekek idegrendszerére, tanulási készségeire, könnyebbé teszi a tanulást, a matematika és az ének-zene feladatok könnyebben megoldhatók számukra, de még a helyesírásban is jeleskednek.

EGYÉNI VÉLEMÉNY A ZENETANÍTÁSRÓL:

Ének-zene műveltségterületes tanítóként nagyon fontosnak tartom a kisgyermekkortól tartó zenei fejlesztést, mivel ilyenkor a legfogékonyabb a gyerekek zenei emlékezete, és később már nehezen pótolhatók az esetleges elmaradások. A nem zenetagozatos iskolákban sajnos azt tapasztalom, hogy az ének-zene oktatás nagyon háttérbe szorul, mivel mindig a fontosabb tárgyakra fektetik a hangsúlyt a tanítók. Sok elmaradással mennek tovább a felső tagozatra, ahol a zene szeretete már nem olyan hangsúlyos, a hiányosságokat pedig már nehéz pótolni 12 éves kor felett.

Nagyon sok kutatás kimutatta, hogy milyen fontos a zenetanítás, a mozgás öröme, és ha ezeket a tevékenységeket összekapcsoljuk, szórakoztató, élményekkel teli, és rendkívül fejlesztő hatású tanórákat tarthatunk a mostani generációnak is. Minden pedagógust (főleg óvodapedagógusokat, tanítókat) buzdítok arra, hogy minden nap énekeljenek, mozogjanak a gyerekek zenére, és ne hagyjuk elveszni azt az értéket, amit Kodály Zoltán és Kokas Klára adott országunknak!

FIGYELJ RÁM!



HELSTÁB ÁKOS

Csapatépítés kooperatív óriás társasjátékokkal



Játékkiadóként pár évvel ezelőtt egy olyan lehetőséget fedeztem fel, amely nem igazán megszokott a mai világban. Az, hogy akár harminc gyerekkel is lehet egyszerre társasjátékot játszani, fel sem merült bennem, míg az Ökováros-Ökorégió Alapítvány el nem készítette az egyik játékom óriás változatát. Azóta én magam is kipróbáltam, hogyan működik ez a játékforma, és most szeretném megosztani az ezzel kapcsolatos tapasztalataimat. Magát az óriás társasjáték egy 2x3 méteres játéktábla, amelyet akár egy egész osztály körül tud állni. A játékbábuk 38 cm-esek, a dobókocka is akkora, hogy nem fér el az ember tenyerében. Szivacsból van, ezért bátran lehet dobálni. A játékhoz tartozó kártyákat A/4-es méretű, nehéz laminált lapokból készítettük, így tartósak és sok játékot kibírnak. Óvodás kortól egészen a 12. évfolyamig megvizsgáltam, hogyan működik ez a játék. A nagycsoportosok többsége alig 15 percet tud ebben az együttlétben tölteni, ezért nekik igazán gyors, pörgős játékra van szükségük ahhoz, hogy sikerélményük is legyen. Az általános iskola első osztályától ez az idő nagyjából fél órára, majd egy egész tanórára emelkedik. Nagyobb diákokkal már nem okoz gondot, hogy egy egész tanórát végigjátsszunk, és közben játékos formában tanuljunk is.

Zárt terű rendezvényeken van igazán ennek a játékformának sikere. Szabadtéren elvész a társasjáték-hangulat, és túl sok az olyan tényező, amely elvonja a figyelmet, más, mozgásosabb, szabadabb játéklehetőséget kínálva. Voltam olyan falunapon, ahol egyetlen egy ember sem próbálta ki a játékot (mást sem), és voltam olyan családi napon a Kulturális Központban, vagy a Pécsi Állatkertben, ahol kevés volt a bábu és a játékmester, annyi érdeklődőt vonzott. A kooperatív játékforma igazán csapatépítő, ezért az óriás társasjátékaimhoz kooperatív szabályok is készültek. Harminc fő nagyjából úgy tud játszani, ha alakítanak hat csapatot és egyikük dob, a másik lép, a harmadik kezeli a kártyákat, és ebben váltják egymást. Mivel a cél minden csapat számára közös, ezért nem csak a csapatokon belül van összefogás, hanem a csapatok is szurkolnak egymásnak. Ez igazán jó közösségépítő lehetőség.

[A teljes cikk elolvasásához keresse meg Mellékletünket, vagy kattintson ide!](#)



FIGYELJ RÁM!

NAGY PÉTER



Oktatás és nevelés

Az oktatási intézményekbe kerülő gyermekek egyre nagyobb számban érkeznek alapvető szocializációs és a személyiségüket érintő hiányosságokkal, amik különböző mértékben ugyan, de megnehezítik az alaptantervben előírt és az életkor alapján elvárható tanulmányi szint teljesítését. A verbális kommunikáció, a másokhoz való alkalmazkodás, a konfliktusok kezelése, a koncentráció, a vágyak késleltetése, az önfegyelem, mások érdekeinek és a közösség szabályainak tiszteletben tartása, az empátia stb. terén jelentkező problémák, hiányosságok kezelése sok időt és jelentős személyi kapacitást köt le. Ez egyrészt csökkenti – pedagógus és a többi tanuló mellett – a gyermek saját teljesítményét, másrészt jelentősen megnehezíti a másokhoz fűződő „normális” emberi kapcsolatok kialakítását, sok esetben pedig megterheli az oktatási intézmény kapcsolati légkörét is. Az okok részletes feltárása külön tanulmányt igényelne, hiszen nem lehet figyelmen kívül hagyni a különböző társadalmi, gazdasági, technológiai, szociális, környezeti, egészségügyi és egyéb szempontokat, ugyanakkor a gyakorlati tapasztalat azt mutatja, hogy a felmerülő problémák hátterében egyre nyilvánvalóbban a házasságok és a család működésképtelensége áll. A felszínes, gyakran időleges személyes kapcsolatok, az elköteleződés és a jól definiált értékek hiánya, a családi szerepek koordinátlansága, a felelősség áthárítása és az anyagiasság sokszor minden más szempontot felülíró egyeduradalma az ember személyiségének alapigényeit hagyja figyelmen kívül: *a szeretetkapcsolatban levést és a spiritualitást.*

Az elmúlt évtizedek egymást követő, sokszor egymással is szembenállónak tűnő társadalmi folyamatai komolyan megterhelték, sok esetben pedig szétzilálták a családokat, amiket tovább tetéznek korunk nehézségei: a munkavállalási szokások és lehetőségek drasztikus megváltozása, a fokozódó individualizáció és celebkultusz, az értékek relativizálódása. Az erkölcsi értékek meggyengülése és az egyéni fájdalmak, sérelmek felértékelődése a szülők egymás közti viszonyában levő rendezetlenségeket könnyen felerősítheti, ami a kapcsolat megromlásához, rosszabb esetben felbomlásához vezethet.



Mindezek következtében évről évre egyre több gyermek kényszerül nélkülözni hosszabb-rövidebb időre egyik vagy másik – nem ritkán mindkét! – szülő fizikai, érzelmi jelenlétét, figyelmét. A gyermek veleszületett alapigénye, hogy foglalkozzanak vele, figyeljenek rá így sok esetben kielégítetlen marad, éppen ezért mindent el fog követni, hogy ezt pótlандó magára irányítsa a figyelmet.

Családi környezetben, személyre szabottan ez még akár kezelhető is lehetne, ugyanakkor a tapasztalat azt mutatja, hogy sok szülő a neveléssel, mint feladattal egyszerűen nem tud mit kezdeni, így a nevelést – és az ezzel járó felelősséget – egyszerűen áthárítja másokra. Egy pszichológus ezt úgy fogalmazta meg, hogy „ma sok szülő inkább *tartja*, semmint *neveli* gyermekét”. Ez azt jelenti, hogy a biológiai szükségletek és többnyire anyagi alapú igények – nem ritkán túlzásoktól sem mentes – kielégítésén túl szinte semmilyen más érték átadása nem



történik meg, jóllehet az ember ennél sokkal összetettebb, ún. bio-pszicho-spirito-szociális lény. Nem tehetünk tehát úgy, mintha a lelki rezdülések végtelen gazdagsága és finomsága, a transzcendens mint létező, vagy a világban, közösségekben meglévő szükséges szabályok nem is léteznének, ráadásul nyilvánvaló tény, hogy minden jól szervezett társadalom bünteti a szabályszegést. Felvetődik tehát a kérdés: kinek a dolga, hogy a leendő állampolgárok a szükséges viselkedési normákat, ha úgy tetszik, a nélkülözhetetlen együttélési minimumot elsajátítsák?

A szocializáció a születés pillanatában megindul – mások szerint már magzati korban! –, így nem kérdés, hogy hatását tekintve elsődleges színtere a család. Amit szülőként e téren elmulasztunk, azt csak töredékesen képesek pótolni a közoktatási intézmények. Nevelés terén ugyanis a pedagógusok lehetősége az eszközöket és az időt tekintve egyaránt sokkal korlátozottabb, mint a szülőé, annak ellenére is, hogy emberileg és módszertanilag is komoly törekvések vannak a nevelés lehetőségeinek minél szélesebb kiterjesztésére. A másokkal nehezen együttműködő, folyamatosan személyes törődést igénylő gyermek az iskolába kerüléssel – ahol egy osztályban akár 23-26 tanuló is lehet – minden, az oktatási rendszerben érintett többi résztvevő életére komoly hatással lesz, amit nem lehet figyelmen kívül hagyni. A hátránnyal érkező gyermek elvárja, de nem minden esetben tudja megkapni a személyes – szülői minőségű – törődést. Az osztálytársak és szülei jogosan várják el az intézmény által ígért és egyébként teljesíthető oktatási színvonalat, a pedagógusok pedig szeretnék megfelelni mind a tanügyi, mind az önmagukkal szemben támasztott szakmai és minőségi elvárásoknak. Nem utolsósorban pedig a fenntartók és az intézményvezetők – a megkerülhetetlen szakmai, adminisztratív és gazdasági elvárásoknak való megfelelés mellett – szeretnék biztosítani a mindenki számára nélkülözhetetlen kedvező légkört. A problémák egy része tantárgypedagógia módszerekkel korrigálható, egy ponton túlmenően azonban megke-

rülhetetlenné válik, hogy jelentős figyelmet fordítsunk a nevelésre és külön nevelési programot iktassunk be az oktatási intézmények programjába – azzal együtt, hogy a szülők ez irányú felelősségét egyetlen intézmény sem vállalhatja magára.

A nevelési program első lépése, hogy legyen egy általánosan megfogalmazott és a közoktatásban érintett minden résztvevő által elfogadott erkölcsi alapvetés, miként értelmezzük a „normális emberi kapcsolatokat”. Mi az, amit még elviselünk egymástól és amit mi is betartunk, akár önnön vágyaink és érdekeink ellenére is. Társadalmi szinten ilyen jellegű közmegegyezésre pillanatnyilag nem látszik sok esély, de fenntartói vagy intézményi szinten megvalósítható, mint ahogy egyébként vannak is e téren jól működő programok.

Egyházi intézmények esetében a nevelés célja azonban túlmutat a „normális emberi kapcsolatokon”, hiszen az ember lényét és életét a tér–idő–anyag korláton túlmutatóan értelmezi. Ha ezt a gyakorlatban is figyelembe akarjuk venni, akkor ennek a nevelési programban is meg kell jelennie, amihez nem elegendőek azok a programok, amik az ember spirituális dimenzióját figyelmen kívül hagyják, vagy maximum homályosan utalnak rá. Ez esetben olyan nevelési program kidolgozására van szükség, ami integrálja és értelmezi a keresztény spiritualitást a hétköznapi kapcsolatok szintjén is, megszólítva és Isten felé irányítva minden „jó szándékú” és gondolkodó embert. A katolikus közoktatási intézmények nevelési programjának sikere azon múlik, hogy:

- 1.) Sikerül-e olyan programot összeállítani, ami képes a fenti kritériumokat teljesíteni;
- 2.) Intézményi szinten képesek-e az érintettek egységesen felsorakozni a megvalósítás mögé;
- 3.) Sikerül-e megnyerni a szülők együttműködő, támogató – de legalább elfogadó – hozzáállását.

Meggyőződésem, hogy az ember alapigénye – a szeretetre és „normális emberi” kapcsolatokra – univerzális, és óriási igény van rá. A másoktól kapott tiszteletet és megbecsülést viszont hiába várjuk, ha azt senki nem hajlandó megadni. Kitől várhatjuk, ha nem azoktól, akiknek nem csupán hatalmunkban áll, de ígéretük is van százszoros jutalomra, plusz örök életre? Az nem vitás, hogy a közoktatási intézmények ütközőzónában vannak, az viszont kérdés, hogy képesek vagyunk-e / leszünk-e intézményi szinten olyan légkört és kapcsolati rendszert kialakítani, amiben nem csupán mi érezzük jól magunkat, de másokat is vonz és hatása túlsordul az intézmény falain...



FIGYELJ RÁM!



SZŐRNÉ HORVÁTH BEATRIX

Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása köznevelési intézményekben Logikai és táblajáték tervezése tanítási környezetben



A PTE IGY Gyakorlóiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Gyakorlóóvoda sikeres pályázatot nyújtott be „INFORMÁLIS ÉS NEM FORMÁLIS TANULÁSI LEHETŐSÉGEK KIALAKÍTÁSA A KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYEKBE” konstrukció keretében.

A pályázat célcsoportja az iskola pedagógusai, diákjai és szülei. Közvetett célcsoportja a főiskolai hallgatók, akik tanítási gyakorlatukat az intézményünkben töltve, megismerkednek a projekt során kidolgozott és megvalósított informális tevékenységekkel, és e szemléletet magukkal viszik leendő munkahelyükre.

A program konkrét célja, hogy tanórai, illetve tanórán kívüli keretek között élménypedagógiai módszereket alkalmazva segítsük elő a diákok kreatív készségeinek kibontakoztatását, a kiscsoportos tanulást, közösségfejlesztést, a problémamegoldó gondolkodás és a kreatív készségek fejlesztését, a képességfejlesztést és a tananyag gyakorlásának más módját. A projekt szükségességét indokolja, hogy a tantárgyak, tananyagok, tankönyvek, pedagógiai módszerek, az oktatás formái nem az új igényekre vannak szabva. Már az Y generációnál is megfigyelhető, hogy a hagyományos formákat elutasítják, igénylik az interaktivitást, a sokszínűséget, a technikai eszközök használatát, az idejüket maguk szeretnék beosztani. A mai fiatalok virtuális közösségekben élnek, a világhálón töltik szabadidejük nagy részét, és kapcsolataikat is az internetes közösségi oldalakon építik ki, félő azonban, hogy a virtuális térben nem tanulják meg a konfliktusokat megfelelően kezelni. A Z generáció jelenleg nagyrészt felső tagozatos és középiskolás, de első képviselőik már egyetemi előadásokra járnak. Az alfa generáció tagjai még kisgyerekek. Velük találkozunk az alsó tagozat osztályaiban. Számukra magától értetődő a digitális kommunikációs eszközök használata, okostelefonnal kelnek és fekszenek, mindig elérhetőek és folyamatosan kapcsolatban vannak egymással az online térben. Könnyen kezelik az információk gyors áramlását, tevékenységeiket gyakran váltogatják multitasking során. Legfontosabb feladatunk tehát a hatékony információ feldolgozás megtanítása az ő eszközeikkel.

A projekt megvalósítását indokolta az a tény is, hogy az iskolát kezdő gyermekek készségeinek fejlettségében mérhető egyéni különbségek vannak. A gyakorlati tapasztalatok és a kutatási eredmények egymást megerősítve mutatnak rá, hogy a jelentős fejlettségbeli megkésettiséget a hagyományos iskolai módszerek nem, vagy csak alig tudják kompenzálni.

Az elemi készségek játékos módszerekkel viszont eredményesen fejleszthetőek. A fejlődés azokon a területeken a leggyorsabb, amit örömmel és kitartóan végez a gyerek, ahol maga a tevékenység a jutalom. A gyermek játszik, és közben fejlődik.

A projekt első lépése egy szakmai nap volt, ahol a kollégák megismerkedtek az alapjátékkal, illetve azok változataival. Kipróbálták személyesen is őket, ami rögtön a játékok továbbgondolására inspirálta őket. A következő feladat, az ötletbörze a játékok bővítéséhez, variálhatóságához illetve az ötletek átadása így már nagyon könnyen ment. Csoportokban választottak maguknak évfolyamot, tantárgyat és elindult a játéktervezés, elindult a műhelymunka. A játékot az egyik első osztályban egy 45 perces szabadidős tevékenység keretében tettük, melybe bevontuk a hallgatókat is. A játék a gyerekek figyelmét az elejétől a végéig lekötötte. A játék szabályát, menetét az ismertető után könnyen megértették, a játék logikai részét a kihívásként élték meg. Azok a gyerekek is játékként élték meg az anyanyelvi feladatokat, akiknek ezek a feladatok a mindennapjaikban nehézséget jelentenek. Ezt követően megbeszéltük tapasztalatainkat, észrevételeinket, javítottunk, pontosítottunk a részleteken. Majd egy délelőtti tanóra keretében bemutattuk a játékot a szülőknél is. A szülőknél alkalmuk volt a játékos tanítás, játékos tanulás, a logikai gondolkodásra nevelés játékos formájának megismerésére, megtapasztalására.

Ez a pályázat lehetőséget adott arra, hogy olyan logikai és táblajátékot tervezzünk gyermekek számára, mely az élményközpontú tanulás kínálatát szélesítési és az intézményünkben tanuló összes diákok számára elérhetővé válják. Minden évfolyamon olyan játékokat készítettünk, melyek a gyermekek kompetenciáit sokoldalúan fejlesztik, kiemelten a problémamegoldó gondolkodást, logikát, kreativitást, szövegértést, együttműködést. Ezek a játékok elkészíthetőek és játszhatóak tanórán, tanítási órán kívül, szabadidőben, napköziben, esetleg otthon családban is. Adaptálható anyanyelvi, matematikai, környezetismereti, idegen nyelvi, vagy akár ének zenéi és vizuális kultúra ismeretek mélyítésére is.

A fejlesztő játék leírását Mellékletünkben találja. Olvassa honlapunkon, vagy kattintson [ide!](#)

FIGYELJ RÁM!



MOLNOSNÉ PAUZA VIKTÓRIA

Tündérkert

területi mesemondó találkozó



A Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda idén is megszervezte a közel egy évtizedes múltra visszatekintő az 1-2. évfolyamos diákok számára rendezett Tündérkert területi mesemondó találkozóját. A kisdíjaknak ezúttal is egy-egy szabadon választott mesét kellett elmondaniuk.

A versenyt sok évvel ezelőtt nyugalmazott kolléganőnk - az akkori alsós munkaközösségvezető - Kosztolányi Zoltánné hívta életre. Az ötlet onnan eredt, hogy akkoriban a kistérségben, Komlón nem volt a legkisebb alsós korosztálynak mesemondó versenye. A program helyi népszerűségét jelzi, hogy a kezdetektől minden évben részt vesz rajta az összes komlói általános iskola. Örömrökre szolgál az is, hogy az utóbbi években a pécsi egyházmegye Szent József Katolikus Általános Iskolája Szekszárdról és a Paksi Balogh Antal Katolikus Általános Iskola és Gimnázium is képviseltette magát a versenyen. Terveink között szerepel a verseny kiterjesztése egész alsó tagozatra. Örömlőnk, ha a jövőben a Pécsi Egyházmegye többi köznevelési intézménye is részt venne a programunkon. Ez egyfajta ismerkedési lehetőséget is biztosítana a PEM alsós gyermekei és tanárai között, mely egybeesik a fenntartó terveivel, hisz a kapcsolatépítés fontosságát a fenntartó és a verseny maga is egyaránt hangsúlyozza. A mesedélután célja elsősorban a bemutatás, a hagyományőrzés, a népmesék megszerettetése. A mese tanulása, elmondása, hallgatása közben a gyermekek is megértik szimbolikus üzenetét, megszólítják a hallgatóság szívét-lelkét. A célok között természetesen a versenyzés is helyet kap, ennek érdekében minden évben szakmai zsűri értékeli a hallott produkciókat.

Fontosnak tartjuk, hogy minden kisgyereket értékeljünk, oklevéllel és ajándéktárgyakkal jutalmazzunk. Így az élményszerzés mellett mindenki nyertesnek érezheti magát. A felkészítő pedagógusok munkáját pedig elismerő oklevéllel és kis ajándékkal köszönjük meg.

Idén Komló és a Pécsi Egyházmegye intézményeiből összesen huszonnégy gyermek jelentkezett a megmérettetésre az előzetes regisztráció során.

A 2019. évi minősítés eredményei:

1. évfolyam:

Kiemelt arany fokozat:

Lőrincz Dominik-Szilvási Általános Iskola Felsőszilvási Általános Iskolája Komló, Felkészítő: Györgyné Uti Mária
Illés Erik-Kökonyösi Gimnázium Gagarin Általános Iskolája Komló, Felkészítő: Boleman Györgyné

Arany fokozat:

Hochrein Blanka-Szilvási Általános Iskola Komló, Felkészítő: Hudacsek Éva
Kuklis Zalán Bendegúz-Kökonyösi Gimnázium Gagarin Általános Iskolája Komló, Felkészítő: Kósa Attila
Varga Patrícia- Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda Komló, Felkészítő: Maul Nikoletta

Ezüst fokozat:

Kincses Kristóf-Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda Komló, Felkészítő: Szelléné Fürbach Erika
Kovács Zalán Zsolt-Szilvási Általános Iskola Felsőszilvási Általános Iskolája Komló, Felkészítő: Györgyné Uti Mária
Nagy András-Szent József Katolikus Általános Iskola Szekszárd, Felkészítő: Bertáné Hargitai Margaréta
Rendeki Zia-Kökonyösi Gimnázium Gagarin Általános Iskolája Komló, Felkészítő: Kósa Attila

Bronz fokozat:

Koller Bertold- Szent József Katolikus Általános Iskola Szekszárd, Felkészítő: Bertáné Hargitai Margaréta
Rádi Máté- Szilvási Általános Iskola Komló, Felkészítő: Bakos Judit
Schubert Zsigmond- Szent József Katolikus Általános Iskola Szekszárd, Felkészítő: Bertáné Hargitai Margaréta

2. évfolyam:

Arany fokozat:

Balog Benett- Szilvási Általános Iskola Felsőszilvási Általános Iskolája Komló, Felkészítő: Gyükerné Tarr Eszter
Imre Zétény- Szilvási Általános Iskola Felsőszilvási Általános Iskolája Komló, Felkészítő: Gyükerné Tarr Eszter
Kövér Dominik- Szilvási Általános Iskola Komló, Felkészítő: Dick Ildikó
Palotás Lili- Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda Komló, Felkészítő: Molnár Piroska

Ezüst fokozat:

Filomela Gergő- Kökonyösi Gimnázium Gagarin Általános Iskolája Komló, Felkészítő: Both Péterné
Kun Médea- Komlói Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda Komló, Felkészítő: Molnár Piroska
Polics Bianka- Komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola és Óvoda Komló, Felkészítő: Molnár Piroska
Prescsák Zalán- Kökonyösi Gimnázium Gagarin Általános Iskolája Komló, Felkészítő: Győri Marianna

**Bronz fokozat:**

Horváth Réka-Szilvási Általános Iskola Komló, Felkészítő: Szabó-Pettyeny Zsanett

Lőcsei Lia-Kenderföld-Somági Általános Iskola Komló, Felkészítő: Derzsi Szabolcsné

Mészáros Bálint- Kökönyösi Gimnázium Gagarin Általános Iskolája Komló, Felkészítő: Both Péterné

Simon Kíra- Kenderföld-Somági Általános Iskola Komló, Felkészítő: Derzsi Szabolcsné

Gratulálunk a versenyzőknek és a felkészítő tanáraiknak a sikeres felkészüléshez!

Találkozunk jövő tavasszal is! Szeretettel várjuk a Pécsi Egyházmegye többi intézményének jelentkezését!





FIGYELJ RÁM!

FADGYAS ÉVA

ÉS

GELBNÉ SZONTÁG MELINDA



„Stikeezekkel” az órán

A stikeez a Lidl áruház ajándéka bizonyos összeg feletti vásárlás esetén: aprócska játék, tapadókoronggal a talpán, akkora, hogy egy marokban több is elfér belőle. A tanév elején éppen a gyümölcsök, zöldségek kerültek forgalmazásba. Megteltek a gyerekek zsebei, a tolltartók, a táskák, a tanórákon kiestek a helyükről, a gyerekek keresték. A tapadós felület nem egyszer pattant egyet-egyét az asztalon.

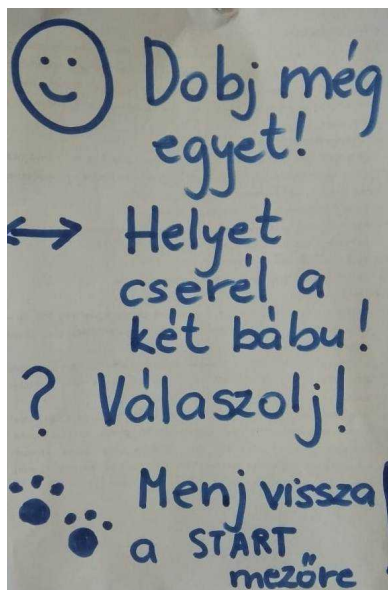


Ekkor jött az ötlet: hívatlan vendég nálunk ne érezze rosszul magát, így kértük meg őket, hogy jöjjenek el a környezet és olvasás órára.

Éva néni környezetismeret óráján, csak a stikeezek voltak az asztalon. A tananyaghoz kapcsolódva a „Zöld éléskamrát” és a „Zöldségek, gyümölcsök” témáját fogtuk össze. Kérdésekre csoportosították a játékokat tanulóink: A növény melyik részét esszük? Édesek? Van magjuk? Közben sikerült tisztáznunk, hogy a déli gyümölcsöket, nem délben esszük, és nem a dér csípi meg. A találós kérdések jó válaszaira bátran pattoghattak a játékok.



Melinda néni olvasás óráját természetesen olvasással kezdték a nebulók. Egy szöveget tanulmányoztak, mely a zöldségfogyasztásról, annak előnyeiről szólt, valamint hétköznapi zöldségfogyasztási tippekkel ismerkedhettek meg. Párban dolgoztak. Ha már mindent tudtak, jöhetett a társasjáték, melyet előzőleg maguk díszítették saját elképzelésük alapján. A bábuk természetesen stikeezek voltak. A mezőn lépdelve, a kérdőjeles területeken, az olvasott szöveggel kapcsolatos feladatok várták a játékosokat.



Az önfeledt játék, a pontos válaszok biztatnak bennünket is arra, hogy a gyerekeket érdeklő dolgokat, játékokat gyakrabban hívjuk segítségül a tanórákon. Mindig érdemes felkapni a fejünket, ha valami újat mutatnak meg nekünk, lehet, hogy ez lesz a következő alkalommal a motivációs eszközünk.





FIGYELJ RÁM!

FADGYAS ÉVA



Játékos délutánok

Sokat lehetne beszélni, hogy miről is szól pontosan egy napközi. De a valóság az, hogy a gyermek reggel megérkezik, és délután is dolgozik. Vajon mit takarhat a köztes idő? Egy idő után rájöttem, jobban kellene hasonlítani az otthon eltöltött délutánra, mint ahogy bárki is feltételezné.

A napközi általában ebéddel kezdődik, a helyes szokásrend, a kulturális, közösségi szokások kialakítása a cél.

A következő időszak a szabad foglalkozás, vagy más néven, az udvari játék. Itt biztosan egy gyermek sem igényli a kötöttséget, a vezetést. A szabad játék, a feszültség kiengedése, mely éppen az udvari zajszintből mérhető le, mind-mind fontos része a napnak. A megkezdett játékok nagyon vonzóak, a gondolatokban vannak, bármikor folytathatóak: ilyen a közkedvelt iskolai kidobó, a szerepjátékok, futball, házilag készített kézügyességi játékok, és vannak, akik csak a Rubik kígyóval közlekednek.

És lassan készülődhetünk a tanórára, a házi feladatok elkészítésének ideje érkezett el. A gyermekek nagyon szépen megtanulják, hogy van szokásrend, csendes tanulási idő. A munkavégzés tempója viszont különböző. Aki legelőször fejezi be a leckét, annak általában hibátlan a megoldása. És mit tegyen? Mit kellene kezdeni ezzel a szabad idővel? Újabb feladatot adjak, vagy színezzőt? Ki szeretne jutalmul négy éven át színezzni?

Először osztály-könyvtárral próbálkoztam, év elején minden tanuló behozott egy könyvet. Le lehetett emelni a polcról olvasni. Jó volt, de hosszú távon nem olvasgat, hisz máskor sem szokott, ám ezért időnként elő lehet venni. A negyedikesekkel összeszámoltuk, hogy számtalan könyvvel találkoztak itt a napköziben. Pontosán kilencet olvastunk el közösen, pihenésképpen, lecsendesítő időszakokban, például: Csoda és Kósza, Misi Mókus kalandjai, Állatmesék, Az ezüst hegedű, Max Lucado könyvek, A kis herceg.



És még mindig űr volt bennem. Azon gondolkodtam, hogy mivel is töltöttem a gyermekkoromat, mely játékok voltak a mérvadóak. Így kezdtünk el malmozni egy fénymásolt lapon babszemekkel, majd jött a dominó, az akasztófa játék, az ország- város-falu játék, memória kártya, tantrix logikai játék. A mániám, hogy legyen saját készítésű, az sem baj, ha megtörik, elveszik egy-egy darabja.

A titok az, hogy amikor az új játék elkészül, minden gyermekkel legalább egyszer játszom. Aztán a többi... nagyon szeretem, amikor a napközis táskából előkerül, amíg a többség dolgozik, addig tapintatosan gazdagon is eltölthetünk délutánokat. Amíg valakivel meg kell állni és újrماغyarázni a feladatot, addig a kis csoportokban nagy mérkőzés zajlik.

A malomjáték kinőtte a mi napközinket, és már iskolai szinten több malombajnokságot szerveztünk. A gyerekek lelkesek, otthon a szülőket is kéri, hogy gyakoroljanak.

Azt gondolom, ha a tanuló kirepül ebből a védett helyzetből, környezetből, és visszaemlékszik, úgy maradjanak meg a délutánok, hogy minden jó volt, de játszani volt a legjobb!





FIGYELJ RÁM!

KOVALOVSKY ÉVA



Találkozások Művésztelepek, művészcsoporthok az idő sodrásában

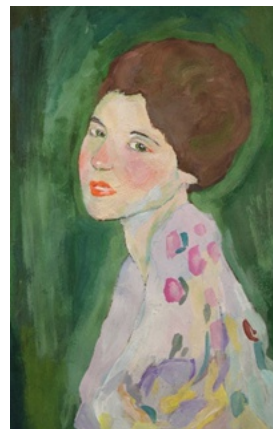
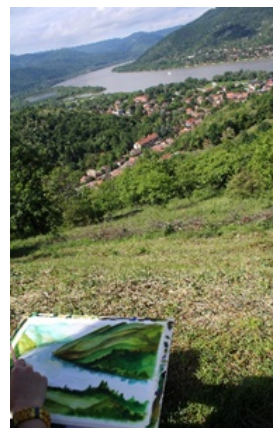
A hazai és a határon túli művészeti tehetséggondozó programok támogatása keretében nyílt lehetőség a (NTP-MŰV-18-0185) program megvalósítására.

A pécsi Szent Mór Iskolaközpont résztvevői a program során az élményeiken keresztül ismerték meg a régi és mai alkotóközösségek működését. Meghatározott cél volt a tanulók minél sokrétűbb képzése, a kompetenciák széles körű fejlesztése, kapcsolatépítés a kortárs művészeti és egyetemi világgal, valamint igény felélesztése a magyar kulturális örökségünk védelmére. A folyamat során a diákok a szakmai ismereteket szakemberek vezetésével a múzeumpedagógiai és műhely foglalkozások, szaktábor, tanulmányút mentén sajátították el. Megtapasztalták, hogy milyen fontossággal bírnak a személyes kapcsolatok, az új inspirációk, az önmenedzselés. Az együttműködés során társadalmi felelősségvállalásra, vizuális értékeink fontosságára és megóvására helyeztük a hangsúlyt, melyre a gimnáziumban kevés idő jut.

Az élményalapú oktatás során inspiráló alkotásokat eredetiben, múzeumi szakemberek segítségével tekintették meg a tanulók. Az elméleti tudást a gyakorlatban is kipróbálták, olyan alkotásokat is készítettek, amelyek iskolai órákon nem valósíthatóak meg. Összekapcsolódott a pihenés, a kikapcsolódás, az alkotás, melyre nagyon nagy szükség van rohanó világunkban. A természetre hangolódva egy termékenyebb alkotói hozzáállást tett lehetővé a pályázat. Az eredményes munkát segítette a vízparti természeti környezet. Nagy szerepet kapott a személyiségfejlesztés. Az alkotások során növekedett az önbizalom, a kitartás. A csoportos munkáknál fejlődött a személyes kapcsolatteremtő képesség, a tolerancia, az együttérzés, egymás segítése, támogatása. Nagyon fontos fejlesztő erő az alkotások szívből való megélése, mely kiemelt fontossággal bírt a programban. A közös séta, beszélgetés lehetőséget adott egymás alaposabb megismerésére, a tanárokkal, külső szakemberrel oldottabb környezetben való együttműködésre. A tanulmányút során a növendékek részt vettek a budapesti Design Hét rendezvényein,



műhelylátogatásain. A megrendezett szaktábor lehetőséget adott plein air alkotások készítésére is, szakmai beszélgetésekre, fürdőzésre, városnézésre. Tanulóink abban a festői környezetben alkottak, ahol elődeik a Szentendrei Művésztelepen. A Pécsi Kulturális Központban megvalósult kiállításon, valamint a Pécsi Nemzeti Színházban megrendezett Művészetek Napi előadáson, a diákok munkáit a széles nagyközönség is megismerhette.





FIGYELJ RÁM!

ORMÁNDLAKY DALMA



Digitális lehetőségek - digitális pedagógus - digitális diák

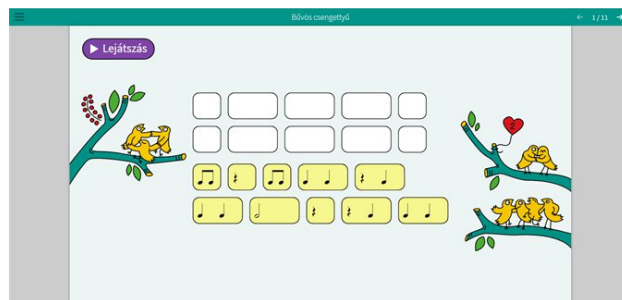
A mai iskolai környezetben nincs korszerű oktatás és nevelés IKT-eszköz használata nélkül. Ezt ma már tantárgytól függetlenül kijelenthetjük. Hiszen akár humán-, akár természettudományos tantárgyakra gondolunk, azt látjuk, hogy ahhoz, hogy a diákokban kialakítsuk a megfelelő tudást és készséget, és pedagógusként támogassuk az információs társadalomban rejlő hatékony tudásszerzést, a digitális kompetencia fejlődését számunkra, elengedhetetlen ezen eszközök használata. Nem szabad elfelejtenünk, hogy nekünk, pedagógusoknak szükséges felvállalnunk azt, hogy a mai diákok korszerű motiválásának eszköze a tanórai IKT-eszköz használata.

De hogyan? Együtt, önálló feladatmegoldással, szemléltetéssel és kollaboratív folyamatban is. Én a magam gyakorlatában ezt a sokszínűséget támogatom és vallom. Most néhány olyan alkalmazást szeretnék bemutatni, amelyeket kipróbáltam tantermi vagy tanórán kívüli tanítás-tanulási folyamatban és meggyőződtem támogató alkalmazhatóságának voltáról.

<https://musicators.com/>

Ének-zene és zenetanárok számára hasznos oldal. Egyszerre megkönnyíti és vonzóvá teszi a zenei feladatokkal való ismerkedést és tanulást. Az itt található évfolyamokra bontott gyakorlatokat, feladatokat a digitális oktatás iránt elhivatott tanárok készítik. Azonban mi

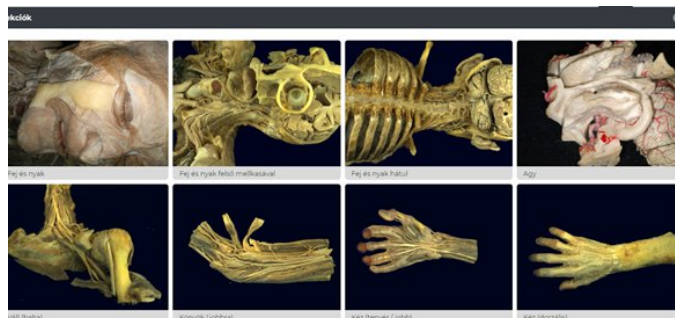
magunk is összeállíthatunk zenei készségfejlesztő feladatsorokat a ritmuskártyák, kottamozaikok, dallamlejegyzés, szolmizációs név, ritmusnév feladattípusokkal, a hallás, a rit-



mus- és a dallamkompetenciák fejlesztésére. Az oldal használata lehetőséget nyújt önálló munkára, de közösség építésére is. A tartalmak megoszthatók egymással. Az alkalmazás magyar nyelvű, használata ingyenes, csak regisztráció szükséges hozzá.

<https://www.4danatomy.com/modules>

Elsősorban középiskolában ajánlott ez az interaktív anatómiai szemléltetést kínáló oldal. Találunk képet az emberi test, szervezet szinte minde egyes részletéről. Ingyenes verzióra kérésre van lehetőség, kutakodjatok!!

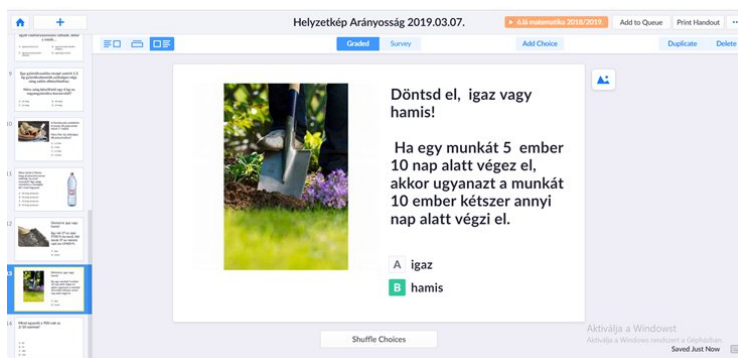
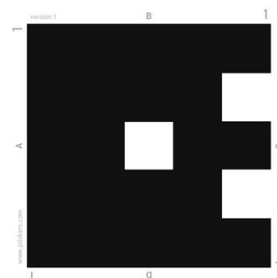


<https://www.plickers.com/>

Tulajdonképpen egy olyan szavazórendszer valósul meg ezzel web- és mobilalkalmazással, amely nélkülözi a tanulói internet csatlakozást, hiszen ez gyakori probléma az iskolákban. Csupán egy számítógépre és egy tanári mobiltelefonra/tabletre van szükség a használatához. Előnye, hogy gyors, tantermi értékelést, visszacsatolást tesz lehetővé tanulóknak és pedagógusnak egyaránt. Íme egy kódlap:

Alkalmazása során minden tanulóhoz egy előre kinyomtatott, fekete-fehér kódlapot társítunk, amely eszköze a tanulói válasznak. A kódlapnak 4 oldala van (A, B, C, D), melyek segítségével a megfelelő oldalt felfelé mutatva válaszolnak a diákok a zárt végű, feleletválasztós vagy igaz-hamis kérdésekre. Tanulói internetre való csatlakozás nélkül elevenedik meg az osztályterem, hiszen a pedagógus a felmutatott kódlapokat egy, a mobilalkalmazás segítségével olvassa be, a válaszok arányai pedig azonnal megjelennek az interaktív táblán vagy a kijelzőn. Az eredmények és összegzések kivetíthetőek, menthetőek, exportálhatóak és monitorozhatóak.

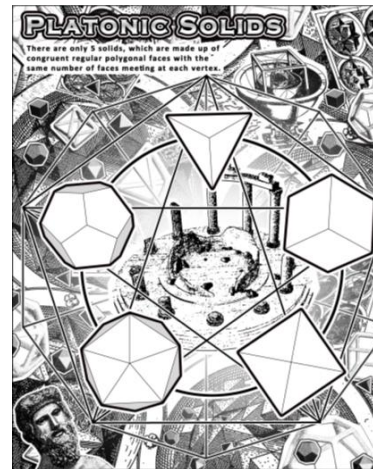
Használata korlátozott lehetőségekkel ingyenes, ez regisztrációt követően adott. Az osztályok névsorainak és hozzájuk tartozó kódlapjainak párosítását követően létrehozhatók a feladatsorok. Azonban színesítésre, képek beillesztésére csak a fizetős változatban van lehetőség.



<http://www.quivervision.com/education-coloring-packs/>

A Quivervision web-alkalmazás nagyszerű lehetőséget rejt magában. A kisebb és nagyobb gyermekek számára is tartalmaz letölthető, hagyományos, fekete-fehér színezőket, melyeket nyomtatás után tudnak a gyerekek kiszínezni. Majd egy telefonra vagy tabletre letöltött (Android és iOS is) alkalmazás segítségével beolvashatóvá válnak ezek a lapok, és a beolvasott képek megelevenednek, térbeli alakzatokká válnak a megvalósult színezéssel, mintázattal.

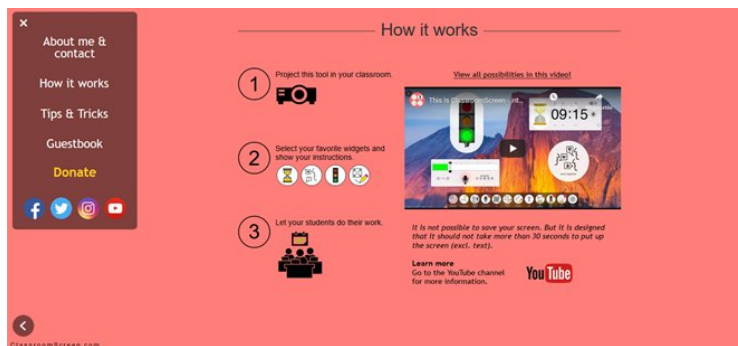
A sok ingyenes színező között találunk fizetős lapokat is, de nagy számban hozzáférhető egész jelentős tartalom az egészen kisgyermektől a középiskolás tanulóknak valóig.



EGYÉNI TANULÁSI UTAK, KÖZÖS TUDÁSMEGOSZTÁSRA, KÖZÖS PROJEKTEK SZERKESZTÉSÉRE ÉS HASZNÁLATÁRA ALKALMAS WEB-ALKALMAZÁSOK

<https://classroomscreen.com/>

Feladatsorok, egyéni haladási utak előkészítésére és használatára alkalmas felület sok egyéb, színes és mozgalmas lehetőséggel. Tanórai vagy önálló tanulási folyamatok támogatására szolgál.



<https://padlet.com/>

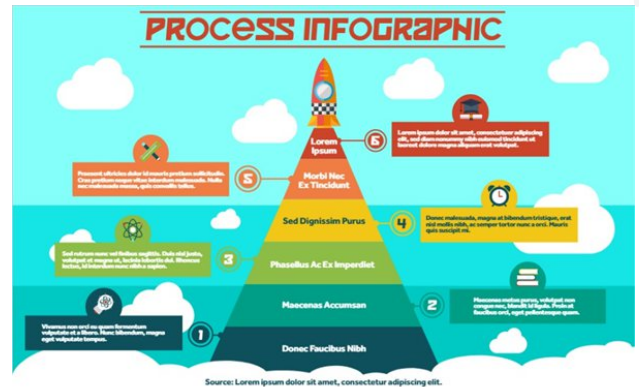
Virtuális felület, melyen összegyűjthetjük a tanulóknak (kollégáknak) szánt egyes web-oldalak, képek, feladatok, videók, bejegyzések „cetlijeit”. Rendszerezés után megoszthatóak, hogy önálló, vagy közös munkát indíthassunk vele akár kisebb, akár nagyobb közösségben is. Jól áttekinthető, színes felületet tudunk megvalósítani magunk és közösségünk számára bármely témában.

Korlátozott használat mellett ingyenes, ez esetben csak három padlet („cetlisor”) indítható. Az előfizetés mellett bővül a rendelkezésre álló felület mértéke. Hasonló lehetőséget biztosít a <https://en.linoit.com/> oldal is.



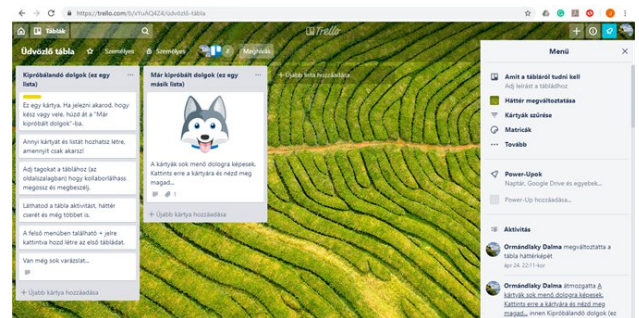
<https://www.easel.ly/>

Képekkel színesített vázlatkészítésre, ötletek képi megjelenítésére, folyamatok szemléltetésére használható alkalmazás. Ingyenesen hozzáférhető. Jól használható diákokkal való közös munkában illetve diákcsoporthozott létrehozott produktumok szemléltetésekor is.



<https://trello.com/>

Tervezést, folyamatszervezést, közös gondolkodást, hatékony szervezést, feladatmegoldást segítő web-alkalmazás. Közösségi vagy magán célra is alkalmazható, sokrétű funkciót rejt magában mindannyiunk számára. Érdemes kipróbálni!



Linkek gyűjtésére, témák szerinti rendszerezésére alkalmas felület, mely tetszés szerint megosztható diákjainkkal vagy kollégáinkkal. Előnye, hogy alapos átgondolás és rendszerezés után bármely eszközünkről elérhetőek kedvenc weboldalaink, alkalmazásaink anélkül, hogy kutakodni vagy keresgélni kellene.

<https://www.pearltrees.com/>

<https://www.symbaloo.com/>

SZÍNESÍTSÜK TANÓRÁINKAT!

Szeretnék ajánlani néhány olyan alkalmazást is, amellyel tantárgytól függetlenül színesíthetjük tanóráinkat, közlendőinket diákjaink számára. Ezek jól használhatók osztálytermi környezetben, digitális formátumban, vagy akad köztük nyomtatható felület is. Szófelhő alkalmazások jól használhatók színes és látványos gondolatébresztőként, az előzetes tudás előhívása során, mert segítik aktivizálni a gondolatokat, a rég használt fogalmakat. Akár összefoglalás, rendszerezés vagy új ismeret bevezetésénél jól használható variálhatósága miatt. (tantárgyfüggetlen)



<http://worditout.com/>





www.ihavewhohascreator.com

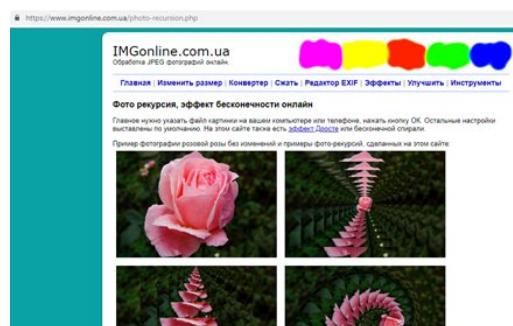
Nálam van.... Kinél van....? - generátor

Az elsajátított ismeretek gyakorlására, azok elmélyítésére és ismételtesére használható alkalmazás. Teljesen tantárgyfüggetlen, tehát bárki alkalmazhatja óraeleji „bemelegítésnél”, óravégi összegzésnél, hiszen alkalmas akár alsós-, akár felős évfolyamokon. Akár matematika órán, akár magyar vagy történelem órán. (tantárgyfüggetlen)



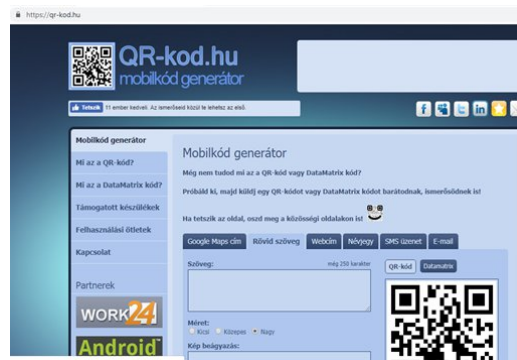
<https://www.imgonline.com.ua>

Ha fényképeket is használsz a tananyag feldolgozásához, akkor jó ötleteket adhat ez a számos módosítási, szerkesztési megoldást tartogató oldal. Próbáld ki! (tantárgyfüggetlen)



<https://qr-kod.hu/>: QR-kód és Datamátrix generátor

A sok lehetőség közül én ezt használom és ajánlom linkek, rövid szövegek, feladatok, rejtett megoldások átalakításához. Matematika óráimon nagy élményként használjuk akár egyéni, akár csoportmunka szervezésénél, feladatok kiadásánál és ellenőrzésénél is. (tantárgyfüggetlen)



Ez itt csupán néhány jól használható weboldal, hiszen a választási lehetőségek tárháza végtelen, már ahogy én látom a digitális világ fejlődését. Jó szemezgetést, próbálgatást kívánok! Tegyük mindannyiunk számára színesebbé, könnyebbé a tudás megosztásának és megszerzésének folyamatát!



FIGYELJ RÁM!

FÜLÖP TAMÁS



Az elsötétített skype

Van úgy, hogy az élet megcincálja a lelkedet!

Van úgy, hogy legszívesebben befognád a füledet, hogy ne halld a taszító valóságot!
Van úgy, hogy könnyekkel küszködve próbálsz megmagyarázni a melletted ülőnek, hogy ez csak egy színdarab, és titkon bízol benne, hogy nem más, mint egy furcsa elme szüleménye. Sajnos ennek a darabnak az elejére nem írható ki, hogy csak a véletlen műve, ha felismered a valóságot.

Hát ilyen volt „Az elsötétített skype” című előadás, amelyet iskolánk tanulói adtak elő. 6 felnőtté vált tanuló, 6 karakter, de egyetlen érzelmi viszály, mely fojtott állapotából katartikus végkifejletbe torkollott. A főszereplő, a 14-éves Lotti, - aki már a darab elején kimondja, hogy „Nem ilyen életet akartam!” – mélyponton van, hiszen sem az anyja, sem az apja nincs mellette, így kilátástalanná válik az élete. Anya és lánya kapcsolata a szemünk láttára hullik darabokra. A sebzett családba érkező új családfő, pedig mindent megtesz, hogy az anyát, a lánya ellen fordítsa. A válogatott gonoszágokkal ostromozott Lotti nem bírja tovább és úgy dönt, elszökik. Otthagyva az otthonát, a gyerekszobát, az emlékeit, becsukja maga mögött a fájdalmas jelen ajtaját. Előtte azonban, kiszakad belőle az elkeseredettség: „Anyá, mondd, mivel ér többet ez a pasi, mint én!!!”

Halkul a színpad, halványulnak a fények, és mindenki egy kicsit harcol önmagával a nézőtéren. Miért a rossz, az igazságtalanság győzött? Miért?

Már nincsenek megoldások, nincsenek logikus eszmefuttatások, csak a megdermedt csönd, a széttárt-karú döbbenet és egy összetört élet. A nézők értenek mindent, de nem akarják elfogadni, mert túl közről ismerik ezeket a mondatokat, a kikiabált veszekedéseket, a lélekmaró ajtócsapkodásokat.

A történetet lehet kritizálni, lehet vele egyetérteni, lehet csöndben forrongani, csak egyet nem, elmenni mellette. Ha akarjuk, ha nem, érintettek vagyunk, vagy voltunk, vagy leszünk.



...és hogy kik is voltak aki elénk varázsolták a élet nyers mivoltát? Sorolom:

VARGA ENIKŐ,
ALMÁJER FANNI,
POLICS MÁRKÓ,
PREMECZ BALÁZS,
PÉNTEK LUCA ÉS
TAKÁCS JÁZMIN.

Hálás köszönet nekik, hogy korukat meghazudtoló alakításaikkal maradandót hoztak létre.



Az előadás szövegeknyvét megtalálják Tudás-műhely mellékletünkben.
Töltsék le honlapunkról, vagy kattintsanak [ide!](#)



FIGYELJ RÁM!

KERESZTURI EDIT



Beszélnünk kell az antiszociális személyiség kialakulásáról?

Napjainkban egyre több olyan eseményről hallunk hírt, amelynek hátterében antiszociális viselkedés áll. Az iskolai élet sem mentes ilyen történésektől... A Beszélnünk kell Kevinről című angol-amerikai filmdráma, bár nem dokumentumfilm, de pszichológiai témája, mondanivalója alapján minden pedagógus, gyógypedagógus számára hasznos lehet. Főként akkor, ha beilleszkedési és magatartászavarral küzdő tanítványai is vannak. 2011-ben készült alkotás erős hatást gyakorol a nézőkre. Rendező: Lynne Ramsay. Forgatókönyvíró: Lynne Ramsay, Rory Kinnear. A forgatókönyv Lionel Shriver azonos című regényéből készült. A film az internetről letölthető, tehát mindenki számára elérhető. A filmben az antiszociális személyiségzavar epigenezisét követhetjük nyomon. A szemünk előtt válik egyre nyilvánvalóbbá és súlyosabbá Kevin pszichopátiás személyiségének alakulása. A történet valóságalapja a Columbine középiskolában, 1999. április 20-án bekövetkezett iskolai tömeggyilkosság, amelyben két kamaszfiú több iskolatársát, egy tanárát, majd saját magát is lelőtte.

Kevin a 16. születésnapja előtt íjjal lőtte le édesapját és kishúgát, majd az iskolájában folytatta a jól előkészített vérengzést, amelyben több társát megölte vagy megsebesítette. A történetet az édesanya szemszögéből, két évvel később ismerjük meg. A cselekmény több szálon fut, több idősíkból jelenik meg. Jelen és múlt eseményei váltják egymást, Eva emlékképei kavarnak, tükrözve a főhős pszichés állapotát, zaklatottságát.

A CSALÁD

A történetben egy átlagos, kétszülős, kétgyermekes, jó anyagi körülmények között élő, „boldog” családot ismerünk meg. Akár boldogok is lehetnének: munkájukban sikeresek, két szép és okos gyermekük van, de a felszín alatt egészen más az életük. A férj-feleség kapcsolatnak nincs mélysége. A szép és tágas családi ház személytelen, barátságtalan, „üres”, tükrözi a lakók érzelmi viszonyait. Eva a várandósság – ebben az esetben ponto-

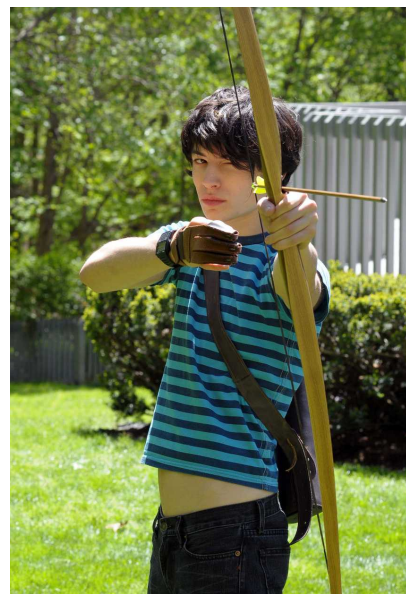


sabb kifejezés a terhesség – kezdetétől saját karrierje akadályának éli meg születendő gyermekét. Az újszülöttel első pillanattól kezdve nem illenek egymáshoz. „Kevin nem kapja meg tőle a feltétel nélküli elfogadást, az anyagyermek kötődés elemi élményét, és ezt az igen értelmes, de érzelmi szempontból egy két éves gyerek szintjén megrekedt fiú pontosan érzékeli is.” (Szekszárdi, 2013) Eva alkalmatlan az anyaságra?! Egészen addig megálla-
pozottnak tűnhet ez a megállapítás, amíg meg nem születik Celia, a kishúg, akivel kezdetektől megvan az összhang kettőjük között.

Eva élethelyzete rendkívül nehéz. Saját édesanyjával rossz a kapcsolata. Szorongó, nincsenek barátai. Olyan szerepbe kényszeríti magát, amitől szenved. Tovább rontja a helyzetét a családjának elvesztése, az életkörülményeinek, munkakörülményeinek gyökeres megváltozása, az emberek elfordulása, megvetése. Saját magától, saját lelkiismeretétől nem tud megszabadulni. Bűnösnek érzi magát, és folyamatosan felvállalja a bűnhődést. A korábbi életével való kapcsolatot a börtönlátogatások jelentik, amelyeket szinte gépiesen megtesz ugyan, de érzelmet nem váltanak ki belőle, megkönnyebbülést, pozitív élményeket nem jelentenek számára. Eva és Kevin feltűnően hasonlítanak egymásra. Külsejükben és személyiségjegyeikben egyaránt. Mindkettőjükben felfedezhetünk autisztikus vonásokat: kevés érintés jelenik meg a filmben, arcjátékuk kifejezéstelen. Mindketten nehezen teremtenek kapcsolatot, keveset beszélgetnek, nincsenek barátaik, az érzelmeiket nem tudják kifejezni. Eva „ugyanúgy képtelen emberi gesztusok érzékelésére, a segítség kérésére és elfogadására, mint a rá oly fájóan hasonlító fia”. (Szekszárdi, 2013)

Eva érzékeli, hogy Kevin viselkedése eltér az átlagostól, bár még az apa sem veszi ezt észre, vagy legalábbis hárítja a problémát. Az anya kivizsgálhatja a kisfiút, hiszen egy diagnózis felmentené őt a felelősség alól. Autizmus vagy hallászavar nem igazolódik, a megzavart fejlődésre, az antiszociális személyiség kialakulásának veszélyére ebben a korai életkorban még nem derül fény.

Az apa-fiú kapcsolat felszínes, az apa alig vesz részt a gyermek életében. Szinte sosem beszélgetnek, az együttlét rövid ideig tartó közös játékra korlátozódik. A közös játékok is inkább a gyermek agresszióját növelik. Franklin nem ismeri a fiát, Eva megérzéseinek pedig egyáltalán nem hisz. (Talán ha többet beszélgettek volna...) Akkor követi el a legnagyobb hibát, amikor valódi fegyvert ajándékozik Kevinnek karácsonyra. Ezzel megpecsételi sorsát.



TÜNETEK

A család a legelső és legfontosabb szocializációs kiscsoport a gyermek életében. A családban minden tag egyaránt fontos, és minden tagnak a tevékenysége ingerként hat az összes többire, minden tag kölcsönösen hat egymásra. A család, mint élő önszabályozó rendszer, törekszik a belső egyensúly fenntartására. A családban a gyermek a leggyengébb láncszem, ő a tünethordozó – mivel a szülők közötti konfliktusokat ő reagálja le, a gyerekek tünetei mutatják a családi kapcsolatokat, konfliktusokat. (Mohai, 2015) Kevin esetében többféle tünettől is találkozunk.

A regulációs zavarok kezdetektől jelen vannak. Az első a csecsemő krónikus megnyugtathatatlansága, excesszív sírása. Eva képtelen lecsendesíteni a gyermeket. Nem tudja magához ölelni, a lehető legtávolabbra „tolja” magától, pedig ha érezné az anya szívverését, légzését, testének melegét, bizonyára könnyebben megvigasztalódna. Sőt, az újszülött korban minél gyakoribb testi kapcsolat pozitívan hat a gyermek idegrendszeri fejlődésére is. A sírást egyre nehezebben viseli, egyre idegesebb, egyre bizonytalanabbá válik. Már a légkalapács hangját is elviseli, csak ne hallja a sírást. Franklin nem könnyíti meg a helyzetét, viselkedése csak fokozza az asszony bizonytalanságát. Kevin később kezd el beszélni, mint ahogyan az elvárható lenne. Eva hiába próbálkozik, hiába kezdeményez közös játékot, a gyermek kedvetlen, passzív. Nem akar örömet szerezni az anyának, folyamatosan ellenáll. Mintha büntetné... A közös programok a későbbi életszakaszban sem segítenek abban, hogy a két fél közelebb kerüljön egymáshoz. Mindig kudarcba fulladnak, csak rontanak az amúgy is szélsőséges anya-gyermek kapcsolaton. A szobatisztaságra szoktatás sem a szokványos módon zajlik a családban. Kevin már öt-hat éves, és még nem szobatiszta. Nem mintha nem lenne rá képes, hanem tudatosan dacol. Igazi interakciós csatát ér ez a két ember között. A tanulási folyamat – inkább ellenállási folyamat Kevin részéről – hosszú ideig tart, az anyát kimeríti. Hirtelen oldódik meg, amikor Eva már nem képes elviselni tovább a kisfiú játszmáit. Az első valódi érzem a düh, az első igazi korlát a fizikai agresszió. Kevin ebből megérzi, hogy elérte anyja tűrőképességének határát. A kartörés körülményeit sem tudja megbeszélni a férjével. Kettőjük titka marad, zsarolási lehetőséget adva a fiú kezébe. A nevelési nehézségek minden életciklusban jelen vannak. Kevin viselkedése egyre inkább aggasztja az anyát,

segítséget pedig senkitől sem várhat. Az apa nem veszi komolyan felesége aggodalmát, más családtag, barátok – akitől esetleg tanácsot kérhetne – nem állnak mellette. A magatartásproblémák fokozódásával egyre nő a távolság anya és fia között. Eva érzi, hogy Kevin körül semmi sincs rendben, a kislányt félti a bátyjától, de tehetetlen. Mintegy ördögi körbe kerül, amiből nem tud kilépni. Szinte egyenes út vezet a végki-fejlethez, a tragédiához.



OKOK

A tünetek mögött egyrészt a rossz anya-gyermek kapcsolat és a kötődési zavarok állhatnak. Az anya-gyermek kapcsolat minőségére hatást gyakorol az, hogy a gyermek tervezett-e, várt-e. Eva a fogantatás pillanatában talán akart gyermeket, de hamar rájött arra, hogy a gyermekvállalás megakadályozza addigi életvitelének, munkájának folytatásában. Eva hamarosan már nem akarja a babát. Saját testét és idegen kismamák látványát is



nehezen viseli el. Ha kisgyermeket lát az utcán, semmiféle pozitív érzelmet nem vált ki belőle. A szülés negatív élmény számára, meg sem érinti az újszülöttet, elzárkózik még a kapcsolat lehetőségétől is, talán nem tudatosan, de ezzel megakadályozza a kötődés kialakulását. Pedig a születés utáni azonnali fizikai kontaktusnak nemcsak ebben lenne szerepe, hanem az anyából is előhívhatná az ösztönös viselkedést. „A kötődés tehát egy komplex viselkedési rendszer melyben mind az anyának, mind a gyermeknek aktív, kezdeményező szerepe van. A kötődésmélet egyik kulcsmotívuma szerint a biztonság élményének korai megtapasztalása – illetve ennek elmaradása – mentén kiépül a gyermekben egy modell, mely későbbi kapcsolatainak is alapjául szolgál.” (József, 2012) John Bowlby kötődésmélete szerint a biztonságosan kötődő gyermek magabiztosabb, társaságban érzi jól magát, empátikus és képes mély érzelmi kapcsolatokat kialakítani. De a biztonságos kötődés kialakulásához nélkülözhetetlen az anya válaszünterakciója. „Az anyai tükrözés jelentőségét a csecsemő fejlődésében Winicott írta le először. Az egészséges fejlődés útja, ha a kisbaba anyja szemének csillogásában önmagát látja meg, úgy, olyan csodálatosnak és egyedinek, ahogyan az anyja látja őt.” (Pető, 2011) A gyermek ekkor tanulja meg azt, hogy hogyan kell jelet adni és válaszolni, megalapozva ezzel a későbbi kommunikációs sémákat. Kevin kommunikációs sémái is ekkor alapozódtak meg, csak sajnos nem a megfelelő formában. Az újszülött Kevin kezdetben adott jeleket az anya felé, amelyekre az nem megfelelően reagált.

Az újszülött csak anatómiailag szakad el az anyától. Funkcionálisan még nem válik önálló lényé, szimbiózist, úgynevezett duáluniót alkot az anyával. Mindkét félnek szüksége van a másikra. Ez a kapcsolat dinamikus, mindketten befolyásolják a másik érzelmi működését. Egy olyan emberrel duáluniót alkotni, aki szinte kezdetektől elutasít, nem egyszerű feladat. „A gyermek születése pillanatától fogva megjelenik az anyával való kölcsönösség, mely nem tudatos, hanem orientációs, biztonságot kereső viselkedés. A gyermek személyiségfejlődése és a későbbi szociális kapcsolatok fejlődése miatt nagyon fontos, hogy a gyermek ilyen jellegű kezdeményezését a felnőtt vegye észre és támogassa, megfelelő választ adva rájuk.” (József, 2012) Brazelton megalkotta a „kompetens újszülött” fogalmát. A kompetens újszülött aktív ingerkereső, leginkább a humán ingerekre reagál. Olyan veleszületett idegrendszeri mintákkal rendelkezik, melyek segítségével képes befolyásolni a környezetét. A gyógypedagógiai gyakorlatban is használt fogalom a hospitalizáció (Spitz) jelensége, amely az anya hiányára vezethető vissza. De nemcsak az anya fizikai hiánya, hanem az érzelmi elhanyagolás is megakadályozza az identitás és az autonómia kialakulását, vezethet személyiségzavarokhoz.

Az utóbbi évek neurobiológiai kutatásainak köszönhetően ma már ismerjük a kötődésért felelős agyi struktúrákat és kémiai anyagokat (dopaminerg, oxytocin) is, amelyek a kötődéskapcsolat kialakulásért vagy annak zavaráért felelősek. A korai kötődéskapcsolat zavara befolyásolja a mentalizációs képességet is, amely az empátia alapja. Mentalizáción azt a készséget értjük, hogy képesek vagyunk másoknak a magunktól eltérő intenciókat, vágyakat, gondolatokat, érzelmeket tulajdonítani, és ezáltal megmagyarázni, megérteni és megjósolni mások viselkedését. Az empátia, az utánzás, illetve a nyelvelsajátítás képessége a tükroneuronok működésének is függvénye. Az empátiahiány, a kíméletlenség a tükroneuronok hiányzó működésének a következménye lehet. (Pető, 2011) Véleményem szerint bármennyire is nyilvánvaló a kezdetektől sérült anya-gyermek kapcsolat és ezek súlyos következményei, nem lehet Kevin megzavart fejlődésének az egyetlen oka. Kevin antiszociális irányba induló személyiségfejlődése (amit a köznyelv pszichopátiának nevez) több okra vezethető vissza, az ok és az okozat közötti

összefüggés nehezen ismerhető fel, bio-pszicho-szociális megközelítést igényel. Eszerint a biológiai predispozíciók, a szociokulturális kontextus és ezek különböző interakciói lényeges szerepet játszanak a viselkedési problémák kialakulásában. A környezeti hatások felerősíthetik, de csökkenthetik is a biológiai tényezők hatását. (Hajdú, 2011) Jelen esetben valószínűleg a biológiai adottságokat felerősítette Eva és Kevin kapcsolatának zavara. Az antiszociális viselkedés hátterében genetikai faktorok is meghúzódnak. Ezt az ikerkutatások, adoptációs kutatások és a molekuláris genetika kutatási eredményei ma már nyilvánvalóvá teszik. A lehetséges genetikai faktorok közül különböző neurotranszmitter-receptorokat kódoló gének és variánsaik összefüggésbe hozhatóak a viselkedéses gátlás deficitjével és ezen túlmenően az antiszocialitással is. Az alacsony arousal-szint is predisponálhat antiszociális és erőszakos viselkedésre. (Hajdú, 2011)

Tudományos kutatások igazolják, hogy az ebben a kórképben szenvedő betegek esetében idegrendszeri eltéréseket is találhatunk. Szakemberek szerint a központi és a vegetatív idegrendszerük lassúbb, ami azt eredményezi, hogy nem észlelik az erős érzelmekkel járó helyzeteket, illetve ezek kevésbé hatnak rájuk. Kutatások azt is mutatják, hogy az agyi központok közül az érzelmek kialakításáért felelős amigdala a döntéshozatalban, illetve a viselkedés szabályozásában szerepet játszó prefrontális kéreg érintett leginkább.

Fiúknál gyakrabban fordul elő antiszociális személyiség – az agresszió és a tesztoszteron hormon kapcsolatát több kutatás bizonyította.

Mint minden antiszociális személyre, Kevinre is jellemző az úgynevezett „pszichopata báj”. Megnyerő, kifejezetten jó intellektusú, ezért is tud úgy viselkedni, ahogyan azt elvárják tőle, bár tettei mögött nincs meggyőződés és érzelem. Gyorsan és megfelelően látja át a helyzeteket, ezáltal könnyedén igazodik azokhoz. A környezetét tökéletesen tudja manipulálni. Az apával és idegenekkel is barátságos. Az utolsó jeleneten kívül iskolai szál nem jelenik meg a filmben, valószínűleg az iskolában jól alkalmazkodik a szabályokhoz. A játszmán kívüli harmadik személynek fel sem tűnik mássága. A viselkedése ennek gyökeres ellentéte az anyával szemben. Ez tovább fokozza Eva bizonytalanságát, magát hibáztatja, amiért a fiú csak vele szemben elutasító. Jó értelmi képességei és fizikai adottságai mellett érzelmi fejlődése megrekedt, jelentősen elmarad az életkorától. Folyamatosan regresszív állapotban van, kinőtt ruhákat hord, étkezési szokásai kisgyermekesek.

Kevinre is jellemző, hogy nem szeret, nem szorong, nem tanul a tapasztalataiból és nem örül. Folyamatosan egykedvű állapotban van. A stresszhelyzetekben is ugyanolyan jól teljesít. Mivel betegségének nincs tudatában, ezért ő nem, csak a környezete szenved tőle. Jelen esetben Eva, hiszen mindenki mást megtéveszt a fiú megnyerő viselkedése. Empátiás érzéke teljes mértékben hiányzik, nem érez szégyent és megbánást, a lelkiismeret-furdalást nem ismeri, nincsenek érzelmei, hideg és kegyetlen. Kegyetlensége többször felbukkan a filmben (húgát fél





szemére megvakítja, állatkínzás, szándékos rombolás, tönkreteszi az anya számítógépét...) A környezetében lévő embereket, családtagjait is tárgyként használja. Kishúga rajongásig szereti, mégis a film folyamán többször tanúi lehetünk annak, hogyan használja őt tárgyként Kevin.

Eva arcán félelem és idegesség tükröződik, amikor a hírek hallatán az iskolába rohan. Vajon megfordulhat-e az egy anya fejében, hogy megoldást jelentene, ha gyermeke az áldozatok között lenne? Véleményem szerint valószínűbb, hogy érzi, Kevin az elkövető. Amikor meglátja a sárga biciklizárakat, már bizonyossá válik a gyanú. Az iszonytató vérfürdő ellenpólusa Kevin meghajlása „az élet színpadán”. Ha eddig nem voltunk bizonyosak a körképben, most már azok lehetünk. Kevin nem szeret, nem szorong. Nem képes átérezni a többi ember érzéseit. Kevin beteg.

ÖSSZEGZÉS

Kevin és Eva élete egymás mellett halad, és nagyon ritkán, nagyon rövid időre van némi kereszteződés, találkozás. Kevin valószínűleg a „Ne létezz!” gátló parancsot kapta édesanyjától még születése előtt. Egész életében küzdött az anya szeretetért, őszinte érzelmeket próbált kiprovokálni belőle. Az emberölés tényét akkor dönti el, amikor kihallgatja, hogy szülei válni készülnek. Nem akar az apához kerülni, pedig látszólag vele jobb a kapcsolata. Kevinnek szüksége van édesanyjára, a vele folytatott játszmák életfontosságúak. Eva korán észrevette, hogy neki és férjének beszélniük kell Kevinről. Azonban ez a beszélgetés sohasem történt meg, ami az apa hibája. Mindössze két jelenetben érhető tetten az érzelmi kapcsolat. Az egyik Kevin betegsége, amikor annyira elgyengül, hogy már játszózni sem képes édesanyjával. Még ez az egyetlen pozitív érzelmekkel teli helyzet is a visszajára fordul a későbbiekben, hiszen a kisfiú ekkor hallja először Robin Hood történetét, ami az elkövetkező években kitölti életét, és végső soron a tragédiához vezet. A másik érzelmes helyzet az utolsó börtönjelenet, amelyben Eva úgy öleli át gyermekét, úgy fogja tarkóját, ahogyan egy újszülöttét szokás, úgy, ahogyan még sohasem tudta megtenni. Van ebben egy kevés önsajnálát is? Bár a mozdulat nem illik Eva eddigi viselkedéséhez, de a kapcsolatuk új értelmezésének az alapja lehet. Kevin arcán is látható némi érzelem, ami a „nagybetűs élettől” való félelem kifejeződése is lehet.

Bűnös-e Eva? Kevin személyiségének alakulásában bizonyára szerepe van a kezdetektől rossz anya-gyermek kapcsolatnak, a feltétel nélküli elfogadás hiányának, de nem tudatosan, nem szándékosan követett el nevelési hibákat. Az antiszociális személyiségvonások kezdetektől jelen vannak a fiúban, és életkorának előrehaladtával egyre markánsabban meg is nyilvánulnak. Nem gondolnám, hogy minden pszichopátiás személyiségzavarban szenvedő ember életében rossz lett volna az anya-gyermek kapcsolat. De az bizonyos, hogy nem lesz minden rossz anya-gyermek kapcsolat következtében pszichopata valakiből. „(...) ha két tényező között összefüggés van, az nem feltétlenül jelenti azt, hogy az egyik a másik okozója. (...) a korreláció nem okozati viszony.” (Aronson, 2009) Eva inkább áldozat: saját maga és környezete áldozata. Eva azoknak a szerepeknek igyekszik megfelelni, amit elképzelése szerint a környezete elvár tőle. Passzív, alárendelt szerepet tölt be, kötelességszerűen éli az életét, teljesíti a feladatait. Saját érzelmeit nem tanulta meg kifejezni, sőt talán felismerni sem. A tragédia után a stresszhelyzettel való megküzdésre, a megoldására kevésbé alkalmas, maladaptív megküzdési módokat alkalmaz. A feszültség oldására gyógyszereket és alkoholt használ. A személyiségére eddig is jellemző

szorongás fokozódik, depresszív tünetei felerősödnek. Folyamatosan vádolja önmagát, felvállalja a bűnhődést, a kapott büntetés megkönnyebbülést jelent számára. Valódi érzelmeit elfojtja (két év elteltével képes visszaemlékezni), emócióit még inkább háttérbe szorítja, passzivitásba menekül, belenyugszik sorsába. Teljesen elszigetlődik, nincsenek emberi kapcsolatai. Munkahelyén, lakóhelyén is magányos. Nem is megy emberek közé, szinte tart az emberektől. Betolakodó gondolatait, bevillanó emlékképeit követhetjük nyomon a film alakulásában. Mereven ragaszkodik a megszokott dolgokhoz (fia szobáját ugyanúgy festi ki, rendezi be, mint amilyen az előző lakásban volt).

Elkerülhető lett volna a család megsemmisülése és a tömeggyilkosság? Kézenfekvő megoldás: ha Eva nem az adott időszakban vállal gyermeket... Hiszen kezdetektől fogva tudat alatt tiltakozott az anyaság ellen, ellentétben a második, a várt gyermek esetében. Vagy ha tudatosabban kiáll a megérzései mellett? Hiszen mindvégig tisztában volt azzal, hogy fia viselkedése nem tipikus. Az antiszociális személyiségzavar diagnózisa életkorhoz kötött. Gyermekkorban nehezebb ugyan a tünetek értelmezése, személyiségzavar ekkor még nem létezik, csak megzavart fejlődés, de Kevin tünetei olyan súlyosak voltak, hogy szakember beavatkozását igényelték volna. Az antiszociális személyiségfejlődés esetében a prognózis nem túl jó, de ha korán történik beavatkozás, a sok értelmetlen halál megelőzhető lett volna.

KONKLÚZIÓ

A téma időszerűsége sajnos kétségtelen. Pedagógusként is van felelősségünk... Sőt nem kis felelősségünk van! Ha egy pedagógus bármilyen szempontból atipikus viselkedésű gyermekkel kerül kapcsolatba, meg kell próbálnia segítséget nyújtani! Fontos a család és az iskola őszinte és konstruktív összefogása: Kevin estében akár a tragédiát is megelőzhette volna... A gyermekkel foglalkozó szakemberek együttműködése (pszichológus, szakértői bizottság, családsegítő szolgálat, szükség esetén pszichiáter) sok tanuló számára megkönnyíti az iskolás éveket. Ami – akár bevalljuk, akár nem – az átlagtól kicsit is eltérő fejlődésű gyermek esetében nem egyszerű...





IRODALOM

1. Andrek Andrea: Haptonómia: az affektív kontaktus tudománya Az anya-gyerek kontaktus kontinuitásáról http://www.magye.hu/files/eloadas/andrek_andrea_haptonomia.pdf (letöltés ideje: 2019. május 21.)
2. Aronson, Elliot (2009): Columbine után Az iskolai erőszak szociálpszichológiája Ab Ovo, Budapest
3. Eigner Bernadett (2012): Érzelmi- és viselkedészavarok gyökerei: a korai szülői hatások szerepe In: Gyógypedagógiai Szemle 2012/1.
4. Hajdu Eszter (2011): Kognitív folyamatok az agresszió hátterében Szakdolgozat, ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar http://aszod-afi.hu/pdf/kognitiv_folyamatok.pdf (letöltés ideje: 2019. május 22.)
5. Dr. József István (2012): Fejlődépszichológia nevelőknek, Dávid Kiadó, Kaposvár http://janus.ttk.pte.hu/tamop/kaposvari_anyag/jozsef_istvan/az_jszltkor.html (letöltés ideje: 2019. május 22.)
6. Dr. Mohai Katalin (2015): Óvodás és kisiskoláskori fejlődési zavarok című tanegység diasora ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, MA képzés
7. Pető Katalin (2011): A neurontól a lélekig: a pszichoterápia neurobiológiai alapjai http://www.academia.edu/8984672/Pet%C3%B5_Katalin_Pszichoter%C3%A1pia_%C3%A9s_neurobiol%C3%B3gia (letöltés ideje: 2019. május 22.)
8. Szekszárdi Júlia (2013): Valóban beszélnünk kell Kevinről? És kell-e Kevinről beszélnünk egyáltalán? <http://www.osztalyfonok.hu/cikk.php?id=1223> (letöltés ideje: 2015. május 21.)

Zeneszerző, zenepedagógus volt.

Kodály középiskolai tanulmányait Nagyszombaton végezte, az érseki főgimnázium tanulójaként. Hangszeres tanulmányait is itt kezdte. (Az indíttatás adott volt: édesanyja, Jaloveczky Paulina és édesapja, Kodály Frigyes is zeneszerető emberek voltak, akik maguk is szívesen zenéltek. Édesanyja zongorán játszott és énekelt, édesapja hegedült.) Az iskola zenei életének is aktív részese lett. Nemcsak a székesegyház kórusában énekelt, hanem a gimnázium zenekarában és kamarazenekarokban is játszott. A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem magyar-német szakán, s azzal párhuzamosan a Zeneakadémián folytatta tanulmányait, melynek később tanára lett. Egyre elmélyültebben foglalkoztatta a népzene. Országsszerte gyűjtött népdalokat. Bartók Bélával megalapították az Új Magyar Zeneegyesületet. Népdalgyűjtő utakat tett feleségével és Bartókkal. Többek közt jártak a Felvidéken és Erdélyben, később pedig Kodály eljutott a bukovinai csángókhoz is. A mester zseniális sokoldalúsága túlmutatott a komponáláson és népzenei gyűjtőmunkán. Felhívta a figyelmet a zene, a hangok, a hallás és a beszélt nyelv kapcsolatára, sőt, A magyar kiejtés romlásáról tartott tudományos előadást. A tiszta kiejtés szívügyévé vált. Rendkívül fontosnak tartotta a zenei nevelést, és annak múltját is igen jól ismerte. A mester tanítványai között találhatjuk Ádám Jenőt, Bárdos Lajost és Forray Katalint.

Módszeréről:

Zenei hallás fejleszthető, zenepedagógiai módszer, mely az embert már óvodás korától neveli zenei készségeinek megőrzésére, továbbfejlesztésére.

A hangok közti viszonylatokat, a távolságokat szolmizációs szótagokhoz kötve tanította. Ez azt jelenti, hogy a hangzás változhat, ám a hangköz (a két hang közötti távolság) mindig egyforma. Ez a relatív szolmizáció lényege. A Kodály-módszer első sikere abból a zseniális gyakorlatból származott, hogy ezeket a hangközöket ismert népzeneiből, énekekből emelték ki.

A magyar ötfokú hangrendszerben nagyon könnyű jól énekelhető motívumokat találni, melyek különböző hangközöket reprezentálnak. A fülnek már ismerős dallamok a kottaolvasást, a lapról éneklést is segítik. Gyakori ismétléssel, kondicionálással a hangközök szolmizált elnevezései kitörölhetetlenül rögzülnek az emlékezetben. Ezzel a módszerrel "botfülü" gyerekeknél is hihetetlen változásokat, fejlődést lehet elérni.

forrás: <https://www.zenci.hu/szocikk/kodaly-modszer>, http://www.filharmonia.com/Htm/Kodaly_Zoltan.html

IMPRESSZUM

Főszerkesztő:	Bertáné Hargitai Margaréta
Szerkesztők:	Hecker Henrietta, Helstáb Ákos
Olvasószerkesztők:	Guld Csenge, Kisdi Nóra, Köpenczei Csenge, Szabóné Kovács Andrea
Szerkesztőségi munkatárs:	Molnár Gitta
Szerkesztőbizottság:	Horváth-Baán Anikó, Sümegi József, Tóth László, Tóth Lászlóné
Szerkesztőség:	7621 Pécs, Dóm tér 2.
E-mail:	figyeljram@pecs.egyhazmegye.hu
Kiadó:	Pécsi Egyházmegye 7621 Pécs, Dóm tér 2.
Kiadásért felelős személy:	Bertáné Hargitai Margaréta
fotók:	Pixabay, Loósz Róbert, szerzők